

TYSVÆR KONTROLLUTVAL

MØTEINNKALLING

Dato: tysdag 21. september 2021
Tid: kl. 18.00
Sted: Tysvær rådhus

Forfall meldes til: Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS tlf 52 75 73 50 eller
tlf. 95 98 69 79 /sms/ e-post: post@kontrollutvalgene.no

Medlem som må melde forfall eller meiner seg ugild, må gje melding så tidleg som råd er. Varamedlem vil bli innkalla særskilt. Saker merka *Ikkje offentleg - jf. off.l.*, blir berre sendt internt. Sakskart vil bli lagt ut på kommunen si nettside www.tysver.kommune.no og på www.kontrollutvalgene.no

Saksliste:

- 13/21 Godkjenning av protokoll frå møtet 18.05.21
- 14/21 Plan for orienteringar frå administrasjonen eller om kommunale selskap
- 15/21 KPMG AS – forenkla etterlevingskontroll for revisjonsåret 2020
- 16/21 Rogaland Revisjon IKS- revisor si rolle og ansvarsområde - engasjementsbrev
- 17/21 Revisor sine eigenmeldingar for 2021
- 18/21 Orientering om revisjonsstrategi for revisjonsåret 2021
- 19/21 Budsjettframlegg for 2022 – kontrollarbeidet i kommunen
- 20/21 Referat- og orienteringssaker 21.09.21

Eventuelt

Aksdal, 14.09.21

Ola S. Apeland (sign.)
utvalsleiar

Toril Hallsjø (sign.)
dagleg leiar/utvalssekretær

Kopi: Ordførar (møte- og talerett)
Revisor (møte- og talerett)
Rådmann (invitert)
Varamedlemmer (til orientering)
Presse/publikum

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	21.09.21	13/21
Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	033	

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTET 08.05.21

Sekretariatet sitt forslag til vedtak:

Protokoll frå møtet i Tysvær kontrollutval 08.05.21 blir godkjent slik han ligg føre.

Vedlegg: Protokoll fra møtet 08.05.21

Saksorientering:

Utkast til protokoll frå kontrollutvalet sitt digitale møte 08.05.21 følgjer vedlagt.

Protokollen er gjennomlest og godkjent av leiar i etterkant av møtet og er oversendt kommunen, utvalet og andre aktuelle slik han ligg føre. Det er ikkje kommet merknader til vedlagt protokoll.

Protokollen godkjennast formelt i dette møtet, og utvalsleiar vil så signere protokollen.

Aksdal, 13.09.21

Toril Hallsjø (sign.)

Dagleg leiar/utvalssekretær

TYSVÆR KONTROLLUTVAL

PROTOKOLL

Tysdag **18. mai 2021** blei det halde digitalt møte i Tysvær kontrollutval under leing av utvalsleiar Ola S. Apeland.

MØTESTAD:	Teamsmøte
MØTESTART/-SLUTT:	kl. 18.00 – kl. 19.40
MØTANDE MEDLEMMER:	Ola S. Apeland (H), Karsten A. Larsen (FrP), Marit Hølland Gjedrem (Sp), Svein Terje Brekke (KrF) og Emly Årvik (A)
MØTANDE VARAMEDLEMMER	Ingen
FORFALL:	Ingen
FRÅ SEKRETARIATET MØTTE:	Dagleg leiar/utvalssekretær Toril Hallsjø, Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
FRÅ REVISJONEN MØTTE:	Oppdragsansvarleg revisor Willy Hauge, KPMG AS i sak 10/21 Forvaltningsrevisor Svein Kvalvåg, Rogaland Revisjon IKS i sak 11/21
ANDRE SOM MØTTE:	Rådmann Sigurd Eikje Kommunalsjef Annbjørg Lunde i sak 9/21 Økonomisjef Meike Baumgart og Leiar drift Leni Kristensen i sak 10/21
MERKNADER TIL INNKALLING	Ingen
MERKNADER TIL SAKSLISTE:	Ingen
FØLGJANDE SAKER BLEI HANDSAMA:	

SAK 8/21 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 02.02.21

Sekretariatet si innstilling:

Protokoll frå møtet i Tysvær kontrollutval 02.02.21 blir godkjent slik han ligg føre.

Handsaming i kontrollutvalet 18.05.21:

Utvalet hadde ingen merknader.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 18.05.21:

Protokoll frå møtet i Tysvær kontrollutval 02.02.21 blir godkjent slik han ligg føre.

SAK 9/21 ORIENTERING FRÅ ADMINISTRASJONEN - KOMMUNALSJEF HELSE OG MESTRING

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Tysvær kontrollutval tek gjennomgangen frå kommunalsjef helse og mestring om sitt arbeids- og ansvarsområde til orientering.

Handsaming i kontrollutvalet 18.05.21:

Kommunalsjef helse og mestring Annbjørg Lunde orienterte og viste presentasjon på skjerm. Namnet «mestring» kom inn ved siste omorganisering i 2019 og passar med formålet i lov om kommunale helse- og omsorgsteneste. Budsjettet er på 241 mill. kr, som utgjer 32 % av kommunens budsjett. Resultatområdet har ca. 480 tilsette i 375 årsverk.

Tenestene er delt inn slik: 1) Ressurs- og tenestekontor (10 årsverk), 2) Aktivitet og omsorg (205), 3) Helse (145) og 4) NAV (10). Under desse ligg så ulike einingar. Størst er Aktivitet og omsorg. Her ligg dei fleste langtidsvedtaka. I tillegg i stab kjem folkehelsekoordinatoren og kommuneoverlegen.

Området hadde forvaltningsrevisjon innan kvalitet i pleie- og omsorgstenestene i 2019, og oppfølging av rapporten ble lagt fram i fjor, som innebar fleire forbetringar. Det jobbast kontinuerlig med tiltak for å få til innsparingar.

KOSTRA-tala viser at Tysvær ligg høgt (meir enn 20 % over landssnitt), som kunne gje ca. 50 mill. kr i handlingsrom. Endringar visar at auka innan institusjonsteneste har vore på 4,7 % sidan 2017, medan andre kommunar har hatt 7 %. Kommunen har særleg høge utgifter innanfor heimetenestene og institusjonsdrift. Utfordringa framover er stadig fleire eldre, og i 2030 vil det gje 50 % meir i kostnader om ikkje det vert tenkt på nye løysingar, som velferdsteknologi og «nye» trinn i «omsorgstrappa». Slik drifta er i dag er den ikkje berekraftig. Plan Helse og mestring blei vedtatt i 2020.

Utvalet hadde spørsmål om drifta under pandemien, rekruttering og hennar syn på ny forvaltningsrevisjon.

Ho viste til at alle hadde vore utfordra innan beredskap og bruk av alt som ligg i omgrepet «TISK», men også mykje god samhandling på tvers av kommunane og kontakt med statsforvaltaren og Helse Fonna. Konkurransen er stor blant kommunane på Haugalandet når det gjeld helsepersonell. Ho var positiv til alle innspel som kunne sikre gode tenester, og spesielt til dei som treng det mest. Utvalsleiar takka for ein fin presentasjon.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 18.05.21:

Tysvær kontrollutval tek gjennomgangen frå kommunalsjef helse og mestring om sitt arbeids- og ansvarsområde til orientering

SAK 10/21 UTTALE TIL ÅRSREKNESKAP OG ÅRSMELDING FOR 2020 – TYSVÆR KOMMUNE

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak og innstilling:

Tysvær kontrollutval vedtek uttale til årsrekneskap og årsmelding 2020 slik den ligg føre (med desse endringane/tillegg).

Kontrollutvalet tilrår at Tysvær kommunestyre godkjenner årsrekneskapen og årsmeldinga for 2020.

Handsaming i kontrollutvalet 18.05.21:

Leder innleia. Oppdragsansvarleg revisor Willy Hauge, KPMG AS orienterte om revisjonen sitt arbeid. Ei revisjonsmelding utan merknader var sendt ut same dag. Han beklaga sein levering som var grunna pandemien. Dei ville kome med eit brev til leiinga seinare, men det var ikkje funne vesentlege feil som har verknad for handsaminga.

Økonomisjef Meike Baumgart viste presentasjon og orienterte om rekneskapsprosessen og hovudpunkta i rekneskapan. Covid-19 hadde gjort at ressursane var omfordelt, og kommunen hadde mottatt meir rammetilskot enn budsjettert. Det gode sluttresultatet på 6,4 % skyldast også lågare pensjonskostnader og lønnsoppgjær og meir frå havbruksfond enn planlagt. Investeringane hadde hatt eit høgt volum (271 mill. mot 164 i fjor), der mest gjekk til VA og nytt driftsbygg. Utviklinga av gjelda har auka dei siste åra og ligg øve måltall.

Utvalsleiar takka for ei solid gjennomgang og den viste at rekneskapan er i orden. Revisor takka for samarbeidet det siste året og på vegne av selskapet KPMG dei siste ni åra. Utvalet hadde ingen merknader, og slutta seg til uttalen slik den var fremma.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 18.05.21 og innstilling:

Tysvær kontrollutval vedtek uttale til Tysvær kommune sin årsrekneskap og årsmelding for 2020 slik den ligg føre:

Tysvær kommune har i 2020 eit positivt driftsresultat med 74 mill. kr, som utgjer 6,4 % av driftsinntektene. Det er eit betre resultat enn i fjor (5,4 %) og resultatet er også i år godt øve teknisk berekningsutval sin tilrådde resultatmargin på 1,75%.

Under tilvising til utvalet sin eigen gjennomgang av dokumenta og revisjonsmeldinga for 2020, meiner kontrollutvalet at årsrekneskapan og årsmeldinga for 2020 totalt sett gjer eit forsvarleg uttrykk for resultatet av kommunen si verksemd for 2020 og for kommunen si økonomiske stoda pr. 31.12.20.

Kontrollutvalet er ikkje kjent med andre forhold, som er kome fram i dialog med revisor, som kunne hatt noko å seie for utvalet sin uttale, jf. kommuneloven § 11-2.

Ut over ovannemnde og det som går fram av saksframlegget til kontrollutvalet, samt revisors orientering om årsoppgjæret og revisjonsmeldinga, har ikkje kontrollutvalet merknader til årsrekneskapan til Tysvær kommune for 2020.

Kontrollutvalet tilrår at Tysvær kommunestyre godkjenner årsrekneskapan og årsmeldinga for 2020.

SAK 11/21 PROSJEKTMANDAT – FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT – «EFFEKTIVISERING»**Sekretariatet si innstilling:**

Tysvær kontrollutval bestiller forvaltningsrevisjonsprosjektet «Effektivisering» i tråd med utkast til prosjektmandat som ligg føre frå Rogaland Revisjon IKS.

Ramma vert sett til 300 timar.

Handsaming i kontrollutvalet 18.05.21:

Utvalsleiar innleia. Han meinte Rogaland Revisjon (RR) hadde lagt fram ein god plan, då pleie- og omsorgssektoren var stor og viktig område, og tilsvarande prosjekt nå var initiert i Stavanger og Sola.

Forvaltningsrevisor Svein Kvalvåg, RR IKS forklara bakgrunn for avgrensinga av bestillinga med at dei meinte det her var høgast teoretisk innsparingspotensiale. Også han hadde tro på ei positive synergi-effekt.

Rådmannen viste til møte med leiargruppa og deira positive haldning, men med to vilkår: at RR nytta revisorar med kompetanse innan fagfeltet og at det var mogleg å komme i dialog.

Revisor var glad for at administrasjonen var positiv og lova at dei skulle kunne komme med innspel undervegs.

Då kostnadene må ned innan dette feltet, var utvalet samd i at det var eit spennande prosjekt som dei hadde valt. Utvalet slutta seg til innstillinga.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 18.05.21:

Tysvær kontrollutval bestiller forvaltningsrevisjonsprosjektet «Effektivisering» i tråd med utkast til prosjektmandat som ligg føre frå Rogaland Revisjon IKS.

Ramma vert sett til 300 timar.

SAK 12/21 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 18.05.21

6. Statusrapport pr. mai 2021
7. KST- vedtak 16.02.21 , sak 10/21- Turveg til Himåkanå
8. KST- vedtak 16.02.21 , sak 11/21- Kontrollutvalet – årsmelding 2020
9. Representantskapsmøte 23.04.21 – Haugaland brann og redning IKS
10. Representantskapsmøte 26.04.21 – Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
11. Representantskapsmøte 27.04.21 – IKA Rogaland IKS
12. Representantskapsmøte 27.04.21 – Haugaland Vekst IKS
13. Generalforsamling 30.04.21 – Haugaland Kraft AS
14. Representantskapsmøte 26.05.21 – HIM IKS
15. Saksframlegg vedk. om opptak av nye deltakarar i Rogaland Revisjon IKS
16. KDM mars 20201 – Veileder til kontrollutvalgs- og revisjonsforskrifta
17. NKRF Kontrollutvalgskonferanse 21.-22.04.21 – Årvik og Gjedrem deltok digitalt
18. Invitasjon til digital FKT sin konferanse 1.-2.juni 2021

Handsaming i kontrollutvalet 18.05.21:

Sekretær gjorde merksam på at for HKS IKS var fjorårets protokoll lagt ved og Haugaland Vekst IKS hadde ikkje fått nr. Protokoll frå i år ligg på nettsidene og talet på saker vert auka til 18.

Da det per i dag ikkje er nokre saker til junimøtet, blei utvalet samd i at møtet 8. juni truleg vil bli avlyst. Utvalet hadde elles ingen merknader.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 18.05.21:

Referatsakene nr 6 – 18 blir tatt til orientering.

Tysvær kontrollutval sitt møte 8. juni etter vedtatt møteplan for 2021 vil truleg bli avlyst.

Eventuelt

Ingen saker ble meldt eller tatt opp.

Neste møte: tysdag **14. september** 2021, kl. 18.00

Saker: Revisor si etterlevingskontroll for 2020, ny revisor si eigenerklæring for 2021, budsjett for kommunens kontrollarbeid 2022

Aksdal, 18. mai 2021

Ola S. Apeland (sign.)
kontrollutvalsleiar

Toril Hallsjø (sign.)
Utvalssekretær

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	21.09.21	14/21
Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

PLAN FOR ORIENTERINGAR FRÅ ADMINISTRASJONEN OG KOMMUNALE SELSKAP

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Tysvær kontrollutval vedtek følgjande plan for orientering frå administrasjonen og/eller kommunale selskap:

4. møte 2021|
 1. møte 2022
 2. møte 2022
 3. møte 2022
 4. møte 2022
 5. møte 2022

Tidsramma vert sett til 30-40 min. inklusiv spørsmål.

Sekretariatet får fullmakt til å invitere i ei anna rekkefølge enn slik lista er sett opp, dersom den inviterte ikkje har høve til å stille i det aktuelle møtet.

Saksorientering

Sekretariatet la fram sak om plan for orienteringar for dei neste to åra til møtet 04.02.20, sak 2/20. Utvalget vedtok følgjande (med seinare endringer):

Tysvær kontrollutval vedtek følgjande plan for orientering om resultatområda og stabsfunksjonane:

Møtet 12.05.20 **Kommunalsjef oppvekst og kultur** (møtet 09.06.20, sak 16)
Møtet 09.06.20 **Barnevernsleiar** (møtet 09.06.20, sak 17/20)
Møtet 15.09.20 **Kommunalsjef helse og mestring** (møtet 18.05.21, sak 9/21)
Møtet 10.11.20 **Økonomisjef** (møtet 02.02.21, sak 2/21)

Utvalet virkar å ha vore nøgd med å bli orientert om drifta av kommunen og kva som skjer innan resultatområda og støtte/stabsfunksjonane. Planen er blitt følgt opp ved at leiarane har møtt til kontrollutvalsmøta, der dei på generell basis har gjort greie for sitt arbeidsområde ved å orientere om drifta, rammevilkår ein arbeider under m.m.

Sekretariatet vil gjere framlegg om eit slikt opplegg til neste møte i november og møta i 2022, for på den måten å gjere kontrollutvalet betre kjent med kommunen og evt. eit selskap (som kommunen er deleigar i) si drift og utfordringar.

Rådmannen er øvste leiar og den personen i administrasjonen som kontrollutvalet skal halde seg til. Invitasjonen går derfor via rådmannen, som tar stilling til om vedkommande leiar for det aktuelle arbeidsområdet møter for å orientere på hans vegne. Etter reglementet kan tilsette også bli innkalla for å orientere om ei sak eller gje opplysningar i konkrete tilfelle. Rådmannen skal då vere orientert om det.

Det kan vidare vere aktuelt å få orienteringar om kommunale selskap eller selskap der kommunen har eigarinteresser i. Nytt etter kommunelova § 23-6 siste ledd er at kontrollutvalet er også gjeven innsynsrett og rett til å gjere undersøkingar på tilsvarende måte overfor andre verksemder som utfører oppgåver på vegne av kommunen. Innsynet og undersøkingane kan berre omfatte det som er naudsynt for å undersøke om kontrakten er oppfylt.

Her er dei interkommunale selskapa og aksjeselskapa som kontrollutvalet har innsynsrett i etter kommuneloven § 23-6, første ledd:

- Haugaland Kraft AS
- Haugaland Næringspark AS
- Karmsund Havn (KH) IKS
- Haugaland Interkommunale Miljøverk (HIM) IKS
- Haugaland Vekst IKS
- Haugaland Brann og Redning (HBR) IKS
- Haugaland Kontrollutvalgssekretariat (HKS) IKS
- Interkommunalt Arkiv (IKA) i Rogaland IKS
- Krisesenter Vest IKS
- Friluftsrådet Vest
- Rogaland Revisjon (RR) IKS

Tysvær kommune har også eigardelar i fleire aksjeselskap, som er eigd av andre eigarar enn kommunar, fylkeskommunar og interkommunale selskap:

- Tysvær Arena Drift AS
- Akسدal Næringspark AS
- Destinasjon Haugesund & Haugalandet (DHH) AS
- Tysvær Bygdeblad AS
- HIL-hallen AS
- Storhall Karmøy AS
- Norsk Bane AS
- Fjord Norge AS
- AS Haugaland Industri
- Haugalandmuseet AS
- Musikkelskapet Nordvegen AS
- E134 Haukelivegen AS
- A/L Biblioteksentralen

Utvalet blir no bedt om å ta stilling kven dei ønskjer å be om å komme på neste møte og dei andre møta neste år, evt året etter det.

Utvalet kan og sette om kor lang tid den inviterte skal få til rådighet med eller utan spørsmål. Sist vedtak ble det sett 30-40 minutt inklusiv spørsmål. Dette har blitt stort sett halden, men har også bli utvida av utvalet der det har vore ønskeleg.

Det er også greitt dersom nokon av utvalsmedlemmene har innspel eller spesielle ønskjer om emne og spørsmål at dei blir varsla via sekretariatet i forkant av orienteringane. Rekkjefølgen er det kontrollutvalet som vel, men det kan det bli endringar dersom foreslått tidspunkt ikkje skulle passe for den som blir invitert.

Aksdal, 13.09.21

Toril Hallsjø (sign.)

Dagleg leiar/utvalssekretær

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalet	21.09.21	15/21

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	212	

FORENKLA ETTERLEVINGSKONTROLL AV ØKONOMI-FORVALTNINGA FOR 2020 - REVISOR SI ATTESTASJONSUTTALE

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Tysvær kontrollutval tar vedlagte attestasjonsuttale, dagsett 26.08.21 frå KPMG AS om etterleving om reglar og vedtak for økonomiforvaltninga for 2020 til orientering.

Tysvær kontrollutval ber rådmannen gje ei tilbakemelding til utvalet om oppfølging av revisor sitt brev nr 5 innan 01.01.22.

- Vedlegg:**
1. Attestasjonsuttale for Tysvær kommune frå KPMG AS, dagsett 26.08.21
 2. Brev nr 5 til leiinga - Forenkla etterlevingskontroll 2020, dagsett 26.08.21

Bakgrunn

Etter kommunelova § 23-2 skal kontrollutvalet mellom anna sjå etter at «... *det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak*».

Vidare står det i kommuneloven § 24-9 om kontroll med økonomiforvaltninga følgjande:

«Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen».

Revisor er difor pålagt å gje ein **skriftleg uttale** til kontrollutvalet. Dette blir omtala som ei ny oppgåve for revisor, kalt i § 24-9 «forenklet etterlevelsesk kontroll».

Føremålet med kontrollen er at revisor innafor ei avgrensa ressursramme kan bidra til å forebygge svakheiter og sikre at kommunen følgjer sentrale bestemmelser og vedtak på økonomiområdet. Dette vil byggje opp under god økonomiforvaltning, openheit og tillit til

forvaltningspraksis og kan også gje kontrollutvalet eit betre grunnlag til å bestille forvaltningsrevisjon og andre undersøkingar.

Det er sagt at revisor skal ha ei brei tilnærming, men likevel at kontrollen skal gjerast innafør ei avgrensa ressursramme. Dette vil mellom anna krevje ei god risiko- og vesentlegvurdering hos revisor. Det er vist til døme på område/tema for mogeleg forenkla etterlevingskontroll innan:

- sjølvkost (*utført i 2021*)
- offentlege anskaffingar (*utført i 2020*)
- offentlig støtte
- etterleving GDPR
- driftstilskot til private barnehagar
- tilskot/overføringar til private
- kontraktsoppfølging.

Sekretariatet etterlyste attestasjonen frå oppdragansvarleg revisor i våren 2021 og det har blitt opplyst følgjande:

Vi har dessverre ikke klart å fullføre den forenkla etterlevelseskontrollen (FEK) slik vi planla. Det har sammenheng med at ressursutnyttelsen av våre folk har vært noe begrenset som følge av korona. FEK var som kjent et tillegg som regnskapsrevisor ble pålagt og der første rapportering var pr 30. juni 2020. Koronasituasjonen medførte forsinkelse i fjor og selv om vi vil klare å etterleve fristen for utførelse og rapportering nå i 2021, så må vi dessverre orientere om at det ikke blir tidsnok til at dere kan behandle det før på neste møte i KU. Vi beklager forsinkelsen.

Uttale for 2020

KPMG AS har no gjeve si uttale, dagsett 26.08.21 for Tysvær kommune for rekneskapsåret 2020. Attestasjonsuttalen og brev til leiinga n r 5 følgjer vedlagt.

Det er revisor som gjer val om kva område som skal kontrollerast, og dei kontrollhandlinger som skal utførast. For Tysvær kommune har revisor kontrollert kommunen korleis berekninga av samla sjølvkost for kommunale gebyrer (sjølvkost-forskrifta) på områdene vatn, avlaup og renovasjon er gjort.

Revisor har undersøkt etterlevinga i perioden 1. januar 2020 til 31. desember 2020. Kriterier som har inngått i revisor si kontroll er:

- Er dei områda der kommunen rekner sjølvkost på VAR-området hjemla i lovgivning?
- Finnast det ein kalkyle som underbygger fastsatt gebyr?
- Vert det utarbeida eit rekneskap som kontrollerar sjølvkost i ettertid?
- Tar kalkyle og rekneskap opp i seg dei elementa som kan/skal inngå etter sjølvkostforskrifta, herunder om fordelingsnøkler som er brukte, er baserte på «fornuftige» grunnlagsdata?
- Følger kommunen med på over- og underskot og avrekner dette innafør dei tidsperiodene som er gitt i lovgivningen ?

Revisor konkluderer med ein positiv attestasjon, men med ein presisering:

På bakgrunn av observasjonene har vi funnet at vi kan konkludere positivt, men presiserer i avsnitt «Andre forhold» at dokumentasjon i enkelte tilfeller kunne vært bedre med følgende ordlyd:

«Detaljert gjennomgang viser at det for kostnadsfordelinger som i noen grad er basert på skjønn, så foreligger det ikke dokumentasjon som viser på hvilket grunnlag skjønnnet er utøvd. I noen tilfeller er det heller ikke oppgitt kilde for data som tas inn i modellen. Bedre dokumentasjon av grunnlaget for skjønn og kilde for tallmateriale.»

Det vert vist til vedlagt nummert brev nr 5, dagsett 26.08.21, kor meir detaljer om kontrollen og tilrådinga blir nærare omtalt.

Revisor si konklusjon

Revisor si konklusjon er at dei i sin gjennomgang ikkje er blitt merksam på noko som gjer grunn til å tru at Tysvær kommune ikkje i det alt vesentlege har etterlevd bestemmelsene om sjølvkost i sjølvkostforskrifta i henhold til revisjonsforskriftene.

Revisor har under «Andre forhold» kommentert at kontrollen viste at det for kostnadsfordelinger i ein viss grad er basert på skjønn. Det ligg ikkje føre dokumentasjon som viser på kva grunnlag skjønnnet er utøvd. I nokre tilfelle er det heller ikkje oppgitt kilde for data som er tatt inn i modellen. Det vil følgje revisor gjere det lettare å kontrollere slike poster i ettertid. Revisor skriv mellom anna følgjande:

«Vi anbefaler kommunen å etablere rutiner for dokumentasjon av grunnlag for skjønn i selvkostberegningene og å dokumentere kilde for alt tallgrunnlag som tas inn i modellene. Dette vil bedre muligheten for kontroll i ettertid.»

«Vi har ikke observert indikasjoner på at utøvd skjønn ikke har vært fornuftig, men bedre dokumentasjon av grunnlaget for utøvd skjønn kunne gitt grunnlag for å gjøre bedre vurderinger rundt hvorvidt utøvd skjønn har vært fornuftig.»

Sekretariatet sine vurderingar

På bakgrunn av det som er kjem fram, vil sekretariatet tilrå at utvalet tar kontrollen til KPMG til orientering, og at utvalet ber rådmannen gje ei tilbakemelding om tilrådinga som er tatt opp og kva som vil bli gjort for å rette dette opp.

Sekretariatet vil tilrå at det vert sett ein frist for skriftleg tilbakemelding innan **1. januar 2022** eller seinast før utsending av sakspapira til fyrste møtet på nyåret. Tilbakemeldinga vil då bli handsama av utvalet i fyrste møtet på nyåret.

Etter § 27-7 siste ledd skal revisor årleg gje ein skriftleg oppsummering til kontrollutvalet om skriftlege påpeikingar som er tatt opp, men som ikkje er retta opp eller som ikkje er tilstrekkeleg fulgt opp. I tilbakemeldinga frå administrasjonen vil dei då kunne vise til kva som er blitt gjort i etterkant av kontrollen.

Dersom utvalet har spørsmål til kontrollen/attestasjonen er det ønskeleg at dei vert stillt før møtet, slik at KPMG kan evt. kan svare på dei i forkant av møtet. Revisor har tilbudt seg å vere tilgjengeleg på telefon under møtet.

Aksdal, 13.09.21

Toril Hallsjøe
Dagleg leiar/utvalssekretær

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato 26.08.21
Journalført 21/299 Hka
Arkivkode: 216

Til Kontrollutvalget i Tysvær kommune

Uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen i Tysvær kommune

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Tysvær kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på følgende områder:

Etterlevelse av kommuneloven § 15-1 og forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften) på områdene vann, avløp, feiing og renovasjon. Renovasjonsgebyr er ikke kontrollert siden selvkost for dette beregnes av Haugaland Interkommunale Miljøverk IKS, slik at for renovasjon har kontrollen vært avgrenset til gebyr for slamtømming.

Kontrollen har vært utført ut fra følgende kriterier:

- Er de områdene der kommunen regner selvkost på VAR-området hjemlet i lovgivning?
- Finnes det en kalkyle som underbygger fastsatte gebyr?
- Vert det utarbeidet et regnskap som kontrollerer selvkost i ettertid?
- Tar kalkyle og regnskap opp i seg de elementene som kan/skal inngå etter selvkostforskriften, herunder om fordelingsnøkler som er brukte er baserte på «fornuftige» grunnlagsdata?
- Følger kommunen med på over- og underskudd og avregner dette innenfor de tidsperiodene som er gitt i lovgivningen?

Ledelsens ansvar for etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen

Rådmannen er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at økonomiforvaltningen utøves i tråd med bestemmelser og vedtak, og at økonomiforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi er uavhengige av kommunen i overenstemmelse med lov og forskrift og Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code) og med de etiske kravene som er relevante for vårt oppdrag, og vi har oppfylt våre etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene og IESBA Code. Vi anvender ISQC 1 [NORSK] – Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester og opprettholder et omfattende system for kvalitetskontroll inkludert dokumenterte retningslinjer og prosedyrer vedrørende etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og gjeldende lovmessige og regulatoriske krav.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å avgi en uttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 301 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger vesentlige feil eller mangler ved etterlevelse av bestemmelser og vedtak i kommunens økonomiforvaltning på det området vi har foretatt forenklet etterlevelseskontroll. Vi baserer oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering som er lagt frem for kontrollutvalget.

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 301, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for at bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen etterleves. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene avhenger av revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i en revisjonsberetning.

Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Tysvær kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene om selvkost i selvkostforskriften i henhold til våre revisjonskriterier ovenfor.

Andre forhold

Detaljert gjennomgang viser at det for kostnadsfordelinger som i noen grad er basert på skjønn, så foreligger det ikke dokumentasjon som viser på hvilket grunnlag skjønnet er utøvd. I noen tilfeller er det heller ikke oppgitt kilde for data som tas inn i modellen. Bedre dokumentasjon av grunnlaget for skjønn og kilde for tallmateriale vil øke muligheten for å kontrollere slike poster i ettertid.

Begrensning i bruk

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt påse ansvar med økonomiforvaltningen og til Tysvær kommunes informasjon, og skal ikke brukes til noe annet formål.

Stord, 26. august 2021
KPMG AS

Willy Hauge
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

KPMG AS
Sai 130
N-5417 Stord

Telefon: +47 04065
Internet: www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 26.08.21
Journalført: 21/296 (Haugaland)
Arkivkode: 216

Tysvær kommune
Kontrollutvalget

Deres ref

Vår ref

Kopi: Rådmann

26. august 2021

Forenklet etterlevelseskontroll 2020 - Brev til ledelsen nr 5

I forbindelse med innføring av ny kommunelov kom det en ny bestemmelse om forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen (kommunelovens § 24-9). Denne er nå gjennomført og vi har sett forhold vi ønsker å ta opp i form av nummerert brev.

Observasjon og anbefaling

Etter forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften) § 9 skal kommunen ha dokumentasjon av hvordan beregningen av samlet selvkost er gjort.

Vår kontroll viste at det for kostnadsfordelinger som i noen grad er basert på skjønn, så foreligger det ikke dokumentasjon som viser på hvilket grunnlag skjønnet er utøvd. I noen tilfeller er det heller ikke oppgitt kilde for data som tas inn i modellen. Bedre dokumentasjon av grunnlaget for skjønn og kilde for tallmateriale vil øke muligheten for å kontrollere slike poster i ettertid.

Vi anbefaler kommunen å etablere rutiner for dokumentasjon av grunnlag for skjønn i selvkostberegningene og å dokumentere kilde for alt tallgrunnlag som tas inn i modellene. Dette vil bedre muligheten for kontroll i ettertid.

Vi har ikke observert indikasjoner på at utøvd skjønn ikke har vært fornuftig, men bedre dokumentasjon av grunnlaget for utøvd skjønn kunne gitt grunnlag for å gjøre bedre vurderinger rundt hvorvidt utøvd skjønn har vært fornuftig.

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalet	21.09.21	16/21

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

ROGALAND REVISJON IKS OM REVISOR SI ROLLE OG ANSVARSOMRÅDE - ENGASJEMENTSBREV

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Tysvær kontrollutval tek informasjonen frå Rogaland Revisjon IKS om revisor si rolle og ansvarsområde i engasjementsbrevet av 07.07.21 til orientering.

Vedlegg: Engasjementsbrev, dagsett 07.07.21

Bakgrunn for saka

Kontrollutvalet skal halde seg informert om revisjonsarbeidet og sjå til at rekneskapen blir revidert på ein trygg måte. Kontrollutvalet må difor ha kunnskap om revisor sine oppgåver og ansvar.

Saksorientering

Rogaland Revisjon IKS har tatt over som revisor frå 01.07.21, og dei har utarbeida eit engasjementsbrev til kontrollutvalet. Brevet klargjer føremål og innhald i revisjonen slik at utvalet får ei forståing av rolledelinga og kva som kan forventast av revisor og selskapet.

Saksopplysningar

Revisor har i sitt engasjementsbrev omtala si forståing av revisjonsoppdraget og innhaldet i revisjonsarbeidet med utgangspunkt i revisjonsvedtektene som gjeld for kommunar og fylkeskommunar. Brevet omtalar revisor sine oppgåver og plikter og kva revisor ventar at leiinga og administrasjonen gjer i samanheng med at dei legg fram rekneskapen. Eit av hovudpunkta i brevet omtalar rapportering frå revisor og dialog med kontrollutvalet og administrasjonen. Den/dei som utfører revisjon eller annen kontroll for kommunen skal jamleg vurdere sin sjølvstendige status. Oppdragsansvarleg revisor skal kvart år, og elles ved behov, gje ein skriftleg eigenvurdering av sin sjølvstendige status til kontrollutvalet.

Eigenerklæring følger som vedlegg til sak 17/21. Det er éin erklæring frå oppdragsansvarleg rekneskapsrevisor og ein frå oppdragsansvarleg forvaltningsrevisor.

Sekretariatet sine vurderingar

Engasjementsbrevet frå revisor gjer kontrollutvalet kunnskap om revisor si rolle og ansvarsområde. Det blir gitt informasjon om lov, forskrifter og faglege standarder som ligg til grunn for revisor sitt arbeid. Informasjonen er grunnleggjande for kontrollutvalget sine oppgåver, mellom anna med å sjå til at rekneskapen blir revidert på trygt vis.

Sekretariatet sin konklusjon

Informasjonen frå revisor blir tatt til orientering.

Aksdal, 13.09.20

Toril Hallsjø

Dagleg leiar/utvalssekretær

Til kontrollutvalget i Tysvær kommune

ENGASJEMENTSBREV – TYSVÆR KOMMUNE

1. Innledning

Rogaland Revisjon IKS ble gjennom selskapsavtale sist justert 01.07.2021, valgt til revisor for Tysvær kommune. Revisjonen består av forvaltningsrevisjon og regnskapsrevisjon, særattestasjoner og eierskapskontroller og omfatter revisjonen av kommuneregnskapet kommunale foretak, kirkeregnskap, stiftelser og andre virksomheter som inngår i den kommunale tjenesteproduksjon, jf. selskapsavtale, samarbeidsavtale og kommunens eierstrategi. Med utgangspunkt i de revisjonsbestemmelsene som gjelder for kommuner og fylkeskommuner, herunder standarder for god kommunal revisjonsskikk, vil vi i dette brevet beskrive vår forståelse av revisjonsoppdraget, slik at utvalget får en oppfatning av rollefordeling og hva som kan forventes av oss.

2. Revisjonen – formål og innhold

Kommuneloven har blant annet følgende bestemmelser om revisjonen i § 24-2:
Revisor skal utføre regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov.

Vi vil gjennomføre og rapportere resultatene av vår revisjon i henhold til god kommunal revisjonsskikk, som er en rettslig standard. Innholdet i dette begrepet er normert av kommunelovens bestemmelser om revisjon, tilhørende forskrifter og etablerte og anerkjente standarder på området. Som medlem av Norges kommunerevisorforbund (NKRF) er vi underlagt jevnlig eksterne kvalitetskontroller.

Revisor har plikt til løpende å foreta en vurdering av egen uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor vil hvert år avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget i samsvar med forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19.

Ledelsenes ansvar

I henhold til kommuneloven er det kommunedirektøren som er ansvarlig for at kommunens interne administrative kontroll og økonomiforvaltning er ordnet på en betryggende måte og er gjenstand for betryggende kontroll. Det er også kommunedirektørens ansvar å utarbeide og fremme kommunens årsberetning og avlegge årsregnskapet i samsvar med bestemmelsene i kommuneloven, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. og god kommunal regnskapsskikk.

Kommunens ledelse har også ansvaret for at vi som revisor har ubegrenset tilgang til registrerte opplysninger, dokumentasjon og annen informasjon vi finner nødvendig for å kunne utføre vårt arbeid, herunder korrespondanse, kontrakter, protokoller m.v. Dette inkluderer også tilgang til systembeskrivelser og nødvendig veiledning.

Kommunestyret og kontrollutvalgets ansvar

Kommunestyret er kommunens øverste organ, og har det øverste tilsyn med den kommunale og fylkeskommunale forvaltning. Kommunestyret velger selv et kontrollutvalg til å forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning på sine vegne. Kontrollutvalget skal påse at kommunen og forvaltningen blir forsvarlig revidert. Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjoner basert blant annet på plan for forvaltningsrevisjon og den overordnede risiko- og vesentlighetsanalysen.

Forvaltningsrevisjon

I henhold til KommuneLOven § 23-3 innebærer forvaltningsrevisjon å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegerer til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjon skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standarder på området. Vi utarbeider også risiko- og vesentlighetsvurderinger av den kommunale virksomheten, til nytte for kontrollutvalget ved bestilling av forvaltningsprosjekter.

Innenfor forvaltningsrevisjon av kommuner er det NKRF som er det standardsettende organ. Grunnlaget og bakgrunnen for den enkelte forvaltningsrevisjon vil være beskrevet ved rapporteringen av den enkelte revisjon, slik at denne oppgaven ikke blir beskrevet ytterligere i dette brevet. Se for øvrig nærmere om rapportering under eget avsnitt.

Oppdrags- og fagansvarlig for forvaltningsrevisjon er leder for forvaltningsrevisjon Silje Nygård.

Regnskapsrevisjon

Når det gjelder regnskapsrevisjon vil grunnlaget for vårt arbeid i mindre grad være omtalt ved avrapportering, slik at vi her bruker noe mer plass på å beskrive vårt arbeid og grunnlaget for dette.

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er undertegnede.

Årsregnskapet og de aktuelle delene av årsberetningen

I regnskapsrevisjonen er vår hovedoppgave som revisor for kommunen å vurdere og avgi en uavhengig uttalelse (revisjonsberetning) om hvorvidt årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter.

Vi kontrollerer også om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever, og om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet. Vi ser også etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og om vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene. I tillegg kontrollerer vi om den revisjonspliktiges ledelse har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger.

Videre er det vår oppgave å vurdere om kommunen har ordnet den økonomiske internkontrollen på en betryggende måte og med forsvarlig kontroll.

Årsregnskap skal iht. kommuneloven § 14-6 være avlagt av kommunedirektøren innen 22. februar i året etter regnskapsåret. Årsberetningen skal avgis uten ugrunnet opphold, og senest innen 31. mars. Kommunedirektørens ansvar omfatter også ansvar for at registrering, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsopplysninger er innrettet på en ordentlig og oversiktlig måte.

Revisjonens utførelse og forholdet til intern kontroll

God kommunal revisjonsskikk innebærer blant annet at vi kontrollerer utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, foretar analytiske vurderinger og andre revisjonshandlinger som vi etter forholdene finner hensiktsmessige.

På grunn av en revisjons iboende begrensninger, sammen med den interne kontrollens iboende begrensninger, er det alltid risiko for at ikke all vesentlig feilinformasjon i regnskapet avdekkes, selv om revisjonen er planlagt og utført i samsvar med god kommunal revisjonsskikk. Ved vår risikovurdering vurderer vi de interne kontrollene som er relevant for årsregnskapet med det formål å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for effektiviteten av enhetens interne kontroll. Slike revisjoner eller gjennomganger vil eventuelt kunne avtales.

Generelt vil en effektiv intern kontroll (kommunens egen) redusere risikoen for at misligheter og feil vil oppstå uten å bli avdekket, men vil aldri kunne eliminere denne risikoen. Omfanget av vårt revisjonsarbeid vil for en stor del være avhengig av kvaliteten på og effektiviteten av foretakets interne kontroll, samt regnskaps- og rapporteringsrutiner. Vi vil rapportere skriftlig om eventuelle vesentlige mangler i den interne kontrollen som er relevante for revisjonen av årsregnskapet og som vi har identifisert under revisjonen, se nærmere om dette under avsnittet rapportering.

Registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger

Når vi konkluderer om registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i revisjonsberetningen, vil revisjonen være utført i samsvar med den internasjonale standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon». Denne standarden krever at vi etterlever etiske krav, planlegger og gjennomfører vårt arbeid for å oppnå betryggende sikkerhet for at det ikke er vesentlige formelle mangler knyttet til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger. Slike vurderinger innebærer gjennomføring av kontrollhandlinger for å innhente bevis om disse forholdene. De valgte kontrollhandlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for vesentlige mangler.

Ved vurderingen av ledelsens plikter med hensyn til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger, innhenter revisor informasjon om kommunens interne rutiner for å vurdere samsvaret med lov, forskrift og god bokføringsskikk, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll.

Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen

I samsvar med kommuneloven § 24-9 er det vår oppgave å se etter om kommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Denne kontrollen baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering som legges fram for kontrollutvalget. Resultatet av kontrollen skal rapporteres i en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget senest 30. juni.

Andre uttalelser og kontrollhandlinger

Vår revisjon vil også omfatte de kontrollhandlinger som er nødvendige for å attestere de terminvise krav etter den kommunale ordningen for momskompensasjon. Vi utfører også kontroll av tilskudd som er gitt for å finansiere særskilte oppgaver (særattestasjoner), der det er krav eller ønske om revisors attestasjon, eksempelvis bekreftelse av antall psykisk utviklingshemmede og tilskudd for ressurskrevende tjenester. Våre kontroller utføres i tråd med oppdragsgivers anvisninger og aktuell standard for attestasjonsoppdrag.

3. Innsynsrett og taushetsplikt

Revisor kan kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument hos kommunen og foreta de undersøkelser som revisor finner nødvendige for å gjennomføre oppgavene.

Både oppdragsansvarlig revisor og revisjonsmedarbeiderne har taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 til 13e. Dette følger av kommuneloven § 24-2 5.ledd.

Taushetsplikten er dog ikke til hinder for at kontrollutvalget får den informasjon om resultater av revisjonen som er nødvendige.

4. Rapportering og dialog

Engasjementsbrev for revisjonsoppdraget utarbeides for hver valgperiode eller oftere dersom det er forhold som tilsier det. I tillegg utarbeides oppstartbrev i forbindelse med oppstart av den enkelte forvaltningsrevisjon, som sendes administrasjonen.

Utkast til budsjett fremmes til kontrollutvalget, som iht. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 legger frem eget budsjett for kommunestyret for godkjenning. Rogaland Revisjon IKS legger frem tertialrapport over tidsforbruk sammenholdt mot rammen. Tilleggstjenester avtales spesielt.

Kontrollutvalget skal sørge for at plan for forvaltningsrevisjon blir utarbeidet og innstille til kommunestyret, som vedtar planen. Forvaltningsrevisjoner rapporteres til kontrollutvalget i form av egne rapporter.

Regnskapsrevisjonens innhold avhenger av revisjonsstandarder, intern kontroll og revisors skjønn. Kontrollutvalgets oppgave er å påse at kommunen har en tilstrekkelig revisjon.

Regnskapsrevisjonen rapporteres slik til kontrollutvalget:

1. Presentasjon av revisjonsstrategi ved inngangen til nytt revisjonsår
2. Orientering om vesentlige funn gjennom året
3. Oppsummering av årets revisjon og revisjonsresultater ved avslutning av revisjonen
4. Revisjonsberetning
5. Nummererte brev (se nedenfor)
6. Skriftlig uttalelse om forenklet etterlevelseskontroll etter kommunelovens § 24-9

Vi legger vekt på å ha en god dialog med kontrollutvalget.

Misligheter

Revisor skal iht. kommunelovens § 24-5 gjennom revisjonen bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil. Konstateres det misligheter ved revisjon eller på annen måte, skal revisor straks melde fra om det i nummerert brev til kontrollutvalget.

Når saksforholdet er nærmere klarlagt skal revisor sende nytt nummerert brev til kontrollutvalget. Revisor skal sende kopi av innberetningen til kommunedirektøren eller kommune-/fylkesrådet.

Nummererte brev

Vi kan gjennom regnskapsrevisjonen finne forhold som ikke blir påpekt i revisjonsberetningen, men vi finner det nødvendig å påpeke i nummerert brev. Slike nummererte brev vil bli sendt til kontrollutvalget med kopi til kommunedirektøren. Nummererte brev som gjelder kommunale foretak sendes med kopi til styret, daglig leder og eventuelt kommunedirektøren. Kontrollutvalget har et ansvar for å påse forhold som er påpekt av revisor blir fulgt opp.

I henhold til kommunelovens § 24-7 skal revisor påpeke følgende forhold i nummererte brev, med kopi til kommunedirektøren:

- a) vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- b) vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- c) vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
- d) manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik
- e) enhver mislighet

- f) hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som kommunen eller fylkeskommunen skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
- g) hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget.

Revisor skal årlig gi en skriftlig oppsummering til kontrollutvalget om forhold som er tatt opp etter første ledd, men som ikke er rettet opp eller som ikke er tilstrekkelig fulgt opp.

Brev med påpekning av mindre vesentlige feil eller mangler vil bli sendt direkte til administrasjonen.

Uttalelser fra kommunens ledelse

I forbindelse med årsavslutningen vil vi i henhold til god kommunal revisjonsskikk innhente en skriftlig uttalelse fra ledelsen om fullstendigheten og riktigheten av de opplysninger som gis i årsregnskapet. På samme måte er vi pålagt å innhente skriftlige uttalelser fra ledelsen om kjennskap til eller mistanke om misligheter mv. Disse uttalelsene vil innhentes fra administrasjonen.

5. Andre tjenester

Vår organisasjon har medarbeidere med betydelig kompetanse og praksis innenfor mange fagområder. Dette gjør oss i stand til å yte kompetent veiledning til dere, og som medlem av NKRF og KS Bedrift kan vi også trekke på kompetansen i et stort fagmiljø. Vi bistår gjerne med veiledning innenfor intern kontroll, merverdiavgift, regnskapsføring, budsjetter, lov og forskrifter osv., så langt det lar seg gjøre innenfor vår oppgave som revisor.

Vi håper innholdet i dette brevet samsvarer med kontrollutvalgets forståelse av revisors rolle og ansvarsområder, og vi ser frem til et godt og konstruktivt samarbeid. Hvis noe er uklart eller utvalget har spørsmål, er det bare å ta kontakt.

Stavanger, 07.07.2021
Rogaland Revisjon IKS

Rune Haukaas
Revisjonsdirektør

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	21.09.21	17/21

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

REVISOR SI EIGENERKLÆRING FOR 2021

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Tysvær kontrollutval tar den framlagde eigenerklæring, dagsett 07.07.21, frå oppdragsansvarleg revisor Rune Haukaas og Silje Nygård, Rogaland Revisjon IKS til orientering.

Vedlegg: Revisor si eigenerklæring, dagsett 07.07.21 – Rune Haukaas - rekneskapsrevisjon
Revisor si eigenerklæring, dagsett 07.07.21 – Silje Nygård - forvaltningsrevisjon

Saksorientering

Kommunelova § 24-4 og forskrift om kontrollutval og revisjon kap. 3 (§§ 16-21) slår fast at oppdragsansvarleg revisor for kommunar skal vere uavhengig til den reviderte verksemd. Forskrifta slår også fast at oppfølging av dette kravet ligg til kontrollutvalet, jfr § 3 – «påse.... at regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kap. 2 og 3».

I følgje § 24-4 skal den som foretar revisjon for ein kommune ikkje ta oppdrag for kommunen dersom revisor eller revisor sine nærståande har ein slik tilknytning til kommunen at den kan svekke revisor si sjølvstende og objektivitet. I tillegg seier forskrifta §§ 16-21 noko om dei krav som vert stilt for at revisor skal vere uavhengig, og dei avgrensningar som gjeld for revisor ved gjennomføring av revisjonsoppdraget.

Vurdering

I følgje forskrifta § 19 skal oppdragsansvarleg revisor **årleg**, og elles ved behov, gje ein skriftleg eigenerklæring av si sjølvstende til kontrollutvalet. Krav til sjølvstende og objektivitet gjeld også for revisor sine medarbeidarar, men det er berre oppdragsansvarleg revisor som pliktar å leggje fram ei **skriftleg vurdering** for kontrollutvalet.

Revisor gjer i vedlegget greie for si sjølvstende overfor kommunen i samsvar med krava i kommunelova og i forskrifta. Det går fram at det ikkje ligg føre noko som tilseier at valde revisorar frå Rogaland Revisjon IKS ikkje er uavhengig når det gjeld forholdet til Tysvær kommune. Fråsegna vert gjeve på revisor sitt eige ansvar og skal ikkje godkjennast av kontroll- og kvalitetsutvalet, men bli tatt til orientering.

Aksdal, 13.09.21

Toril Hallsjø

Dagleg leiar/utvalssekretær

Til kontrollutvalget i Tysvær kommune

VURDERING AV OPPDRAGSANSVARLIG REVISORS UAVHENGIGHET OVERFOR TYSVÆR KOMMUNE

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha god vandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet og vandel følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19. Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

Rogaland Revisjon IKS har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

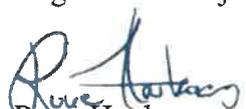
Ifølge kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

OPPDRAGSANSVARLIG REVISORS VURDERING AV UAVHENGIGHET

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnende har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Rogaland Revisjon IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av, utover at Rogaland Revisjon IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egen vurdering
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Tysvær kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Tysvær kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for Tysvær kommune.

Stavanger, 07.07.2021
Rogaland Revisjon IKS

Rune Haukaas
Revisjonsdirektør

Til kontrollutvalget i Tysvær kommune

VURDERING AV OPPDRAGSANSVARLIG REVISORS UAVHENGIGHET OVERFOR TYSVÆR KOMMUNE

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha god vandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet og vandel følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19. Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

Rogaland Revisjon IKS har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

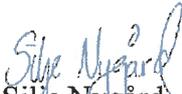
Ifølge kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

OPPDRAGSANSVARLIG REVISORS VURDERING AV UAVHENGIGHET

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnede har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Rogaland Revisjon IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av, utover at Rogaland Revisjon IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Tysvær kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Tysvær kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for Tysvær kommune.

Stavanger, 07.07.2021
Rogaland Revisjon IKS

Silje Nygård

Leder forvaltningsrevisjon

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	21.09.21	18/21
Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

Kan bli behandla i lukka møte – OFL § 24/KL § 11-5 tredje ledd, bokstav b

ORIENTERING OM REVISJONSSTRATEGI FOR REVISJONSÅRET 2021

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak:

Tysvær kontrollutval tar Rogaland Revisjon sin revisjonsstrategi 2021 for rekneskapsrevisjonen og presentasjonen frå revisor om interimrevisjonen så langt i 2021 til orientering.

Vedlegg: Revisjonsstrategi Tysvær kommune 2020 – (blir presentert i møtet)

Bakgrunn

Etter kommunelova § 23-2, bokstav a skal kontrollutvalet ”påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte”. Kontrollen blir gjennomført bl.a. ved at revisjonen rapporterar til kontrollutvalet på dei ulike trinna i revisjonsprosessen. Rapporteringa skal dekkje både planlegging, gjennomføring og oppsummering av arbeidet.

I følge kommunelova § 24-2 og god kommunal revisjonsskikk skal revisor planlegge sitt arbeid, og då med årleg utarbeide ein plan for revisjon av rekneskapet. Dette er eit internt dokument som styrer det arbeidet revisor må utføre for å kunne godkjenne rekneskapet. Rekneskapet vert ikkje avslutta før etter at rekneskapen for 2020 er avlagt våren 2021. Hovudarbeidet i det enkelte rekneskapsåret starter difor ikkje før om hausten og på nyåret.

Rogaland Revisjon har varsla at dei har utarbeida ein slik plan for Tysvær kommune,. Oppdragsansvarleg rekneskapsrevisor vil prenstere lplanen i møtet. Vedlegget er eit internt arbeidsdokument og revisor ønskjer at den vert unntatt offentlegheit.

Revisor vil gje ein munnleg orientering til utvalet om hovudinnhaldet i arbeidet. Opplysningar som kjem fram i møtet kan bli vurdert som ikkje offentlege og møtet kan difor bli lukka, jfr. i medhald av Offentleglova § 24 og kommuneloven § 11-5, men dette skal også vurderast opp mot omsyn til meiroffentlegheit, før ei eventuelt lukking.

Forskrift om kontrollutval og revisjon § 19 pålegg også oppdragsansvarleg revisor årleg, og elles ved behov, å gje ein skriftleg vurdering av sin uavhengigheit (og vandel) til kontrollutvalet. Eigenerklæringa for 2021 vert lagt fram for utvalet i dette møte i september i sak 16/21.

Kontrollutvalet si handsaming av revisjonsplan og evt. informasjon om rekneskapsrevisjonen så langt i 2021, vil altså vere eit ledd i å sjå til at kommunen sine rekneskapar blir revidert på ein tryggande måte og at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning.

Slik sekretariatet ser det, bør kontrollutvalet få høve til å komme med innspel til fokusområde i interimrevisjonen som skal gjennomførast, evt. seinare revisjonar, dersom dei ønskjer det, sjølv om det er revisjonen som fastset den endelege revisjonsplanen.

Konklusjon:

Dersom det ikkje kjem fram noko spesielt i møtet, vert det tilrådd at kontrollutvalet tar informasjonen frå Rogaland Revisjon til orientering.

Aksdal, 13.09.21

Toril Hallsjø (sign.)

Dagleg leiar/utvalssekretær

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kommunestyret	14.12.21	
Kontrollutvalet	14.09.21	19/21
Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	151	

BUDSJETTFRAMLEGG 2022 –KONTROLLARBEIDET I KOMMUNEN

Sekretariatet sitt framlegg til innstilling:

Tysvær kontrollutval gjer framlegg om eit samla budsjett for kontrollarbeidet i Tysvær kommune for budsjettåret 2022 med ein totalramme på kr 1 330 000,- eks mva fordelt følgjande

<i>Kontrollutvalet</i>	<i>kr 103 000</i>
<i>Kjøp av sekretariatsteneste</i>	<i>kr 220 000</i>
<i>Kjøp av revisjonsteneste</i>	<i>kr 1 007 000</i>

Vedlegg: Budsjettframlegg 2022 - sekretariatet

Brev frå Rogaland Revisjon IKS av 23.08.21
 Budsjettoversyn for alle eigarkommunane
 Perioderapportering pr. 31.07.21 frå RR

Saksorientering

Kontrollutvalet skal sjå til at kommunen sine rekneskap blir revidert og at det blir utført forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll. Utvalet skal utarbeide framlegg til budsjett for kontrollarbeidet. Dette inkluderer budsjett for kjøp av revisjonstenester, sekretariatstenester og utgifter til utvalet. Denne saka blir lagt fram som kontrollutvalet sitt framlegg til budsjett for kommunen sitt kontrollarbeid for 2022.

I følgje kommunelova har kontrollutvalet eit vidt arbeidsfelt og er berre underordna kommunestyret. Kontrollutvalet sitt tilsyn er ikkje avgrensa til berre å gjelde det økonomiske. Kontrollutvalet skal også sjå etter at saksførebuing og vedtaksprosessar, både i administrasjonen og i dei andre politiske organa fungerer på ein måte som garanterer oppfylgging av alle faglege krav, og varetar grunnleggande rettstryggleiksomsyn overfor kommunen sine innbyggjarar og andre som måtte bli ramma av kommunale vedtak.

Kontrollutvalet sitt ansvar er i fyrste rekke eit påsjå-ansvar, og utvalet si rolle vil fyrst og fremst vere som bestillar. Ein viktig del av dette ansvaret vil vere å sjå til at bestillingane til revisor tilfredsstillar kommunen si trong til ein kvar tid. Dersom kontrollutvalet ønskjer å gjere ei tilleggsbestilling hos revisor utover vedteken ramme, må utvalet be kommunestyret om ei høgare ramme.

Kontrollutvalet har eit lovpålagt ansvar for å utarbeide budsjettframlegg for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Sidan kontrollutvalet er direkte underlagt kommunestyret, skal kontrollutvalet sitt budsjettvedtak etter forskrifta leggjast fram for kommunestyret samstundes som kommunen samla budsjett for 2021 vert vedteken. Dersom **kontrollutvalet si innstilling** er lagt inn frå administrasjonen i kommunedirektøren sitt budsjettframlegg, har blitt tolka slik er **det ikkje naudsynt** å leggje saka fram for kommunestyret **som eige sak eller vedlegg**.

I dei fleste kommunar er det praksis at utvalet si innstilling blir lagt inn i kommunedirektøren sitt budsjettframlegg, utan endringar, dvs. inga kutt/reduksjon.

Budsjettframlegg frå kontrollutvalet kan berre bli endra av kommunestyret. Grunnen til at kontrollutvalet sitt budsjett er i ei særstilling, er at utvalet skal vere **fritt og uavhengig** av dei organa som utvalet skal kontrollere. Det er uheldig om administrasjonen eller eit organ som kontrollutvalet skal kontrollere får innverknad på kontrollorganet si budsjetttramme.

Formannskapet kan likevel, i sitt samla budsjett, gjere framlegg eit endra beløp i forhold til det kontrollutvalet gjer framlegg om. Kontrollutvalet sitt budsjettframlegg skal likevel uendra følgje det samla budsjettframlegget til kommunestyret, slik at kommunestyret ved budsjetthandsaminga har informasjon om både kontrollutvalet sitt framlegg og formannskapet si innstilling til budsjett, jf. forskriften § 2.

Når det gjeld betaling for tenester som vert kjøpt av selskap/samarbeid, vert budsjettet her fastsett av representantskapet og av styret, og kan berre bli endra av desse. Det gjeld i denne saka dei overslag som er oversendt frå Rogaland Revisjon IKS om rekneskapsrevisjon og frå HKS IKS.

Budsjettet skal omfatte alle utgifter knytte til kontrollutvalet, sekretariatet og revisjonen si samla verksemd. Dette gjer at kontrollutvalet har eit forplikta ansvar for budsjett og regnskap tilsvarande det dei enkelte resultateiningane i kommunen har. Forskrifta pålegg kommunen å ha ei forsvarleg revisjonsordning og eit uavhengig sekretariat. Budsjettframlegget omfattar derfor **lovpålagte** oppgåver.

Budsjettet er delt inn i tre hovudpunkt: utgifter til kontrollutvalet, utgifter til kjøp av sekretariattjenester og kjøp av revisjonstenester:

Kontrollutvalet sine utgifter

Utgiftene til godtgjersle følgjer godtgjerslereglementet. Budsjettframlegget legg nå til grunn fem møte i året. Medlemstalet er fem og møta har vore på rådhuset på kveld. Det er også lagt inn midlar til å sende 2-3 representantar til kurs/møte i nettverk for kontrollutval. Medlemskontingenten til Forum for kontroll og tilsyn (FKT) er lagt inn her.

Rekneskapstalla for 2020 og 2021 er lågare enn budsjett, noe som skuldast lite/inga reiseverksemd dei siste to åra.

Sekretariatet vil gjere framlegg tidligare budsjettsum, som er på kr 103 000.

Sekretariatskostnader

Representantskapet sitt vedtak

Tysvær kommune er medeigar i Haugaland kontrollutvalgssekretariat (HKS) IKS og kjøper sekretariattenestene herfrå. Representantskapet vedtok i møte 26.04.21, sak 6/21 budsjettet for 2022 og eigartilskotet frå deltakarkommunane. Budsjettet er utarbeida på bakgrunn av selskapsavtalen, der det går fram at det skal betalast ein årleg fast grunnsom og etter nytta timeforbruk basert på eigardel.

Kostnadene for Tysvær neste år er sett til kr 220 000, som er ei auke på 3,5 %. I prisen ligg all normal aktivitet i kontrollutvalet, frå sakshandsaming til utsending av innkallingar og utskrifter, arkivhald m.m. Sekretariatet vert dreve etter sjølvkostprinsippet. Ved overskot har midla blitt overført til fond.

Revisjonskostnader

Revisor sitt budsjettframlegg

Tysvær kommune er frå 01.07.21 medeigar i det interkommunale selskapet Rogaland Revisjon IKS, og kjøper difor sine revisjonstenester frå dette selskapet. Sekretariatet har mottatt framlegg til budsjett frå revisor. Budsjettet er vedtatt av selskapets styre og representantskap. Når **budsjettet** er vedtatt i representantskapet, er det **bindande** for kommunen.

Rekneskapsrevisjonen blir utført innanfor fastsatt lovbestemte krav. Forvaltningsrevisjon og andre kontrollar har tidlegare år vore budsjettert med inntil 350 timer. For 2021 ble det budsjettert med ein ramme/totalleveranse til inntil kr 550 000, som inkluderte fastpris for rekneskapsrevisjon og kjøp av timer etter bestilling til forvaltningsrevisjon. Det ble i fjor opplyst at budsjettet for 2021 være usikre anslag pga. gjeldande revisjonsavtale ville utløpe 30.06.21. Det var då ikkje avklart om det blei ny anbudsrunde eller eigarskap i Rogaland Revisjon IKS.

Revisor sitt budsjett omfattar utgifter til vanleg rekneskapsrevisjon, attestasjonar, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll/eierskapskontroll i samsvar til planer vedtatt av kommunestyret, samt oppmøte i utvalet.

Rogaland Revisjon har for 2022 ført opp totalt 880 timer. I dette er det lagt inn 600 timer til rekneskapsrevisjon og 280 timer til forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll. Rekneskapsrevisjonen er vurdert til attestasjon med 240 timer, regnskapsrevisjon 320 timer, oppmøte i utvalet med xx timer.

Timeprisen er for 2022 sett til kr 1060,- eks. mva. I 2020 og 2021 var/er den kr 960,- eks. mva. Prisstigninga og berekna timer vil føre til at budsjettframlegget for 2022 vil innebere ein kraftig auke i revisjonsutgiftene.

Rekneskapsrevisjon

Budsjett for kjøp av revisjonstenester inkluderer rekneskapsrevisjon, forenkla etterlevelselskontroll, attestasjonar, forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll. For 2022 har sekretariatet måtte leggje inn **kr 636 000** til kjøp av rekneskapsrevisjonstenester på bakgrunn av revisor sitt framlegg.

Kontrollutvalet har liten innflytelse på utgiftene som går med til rekneskapsrevisjon, etterlevelsesk kontroll og attestasjoner. Revisor gjer sjølvstendige vurderingar av kor mange timer som blir kravd for å utføre den lovpålagte (rekneskaps-)revisjonen. Revisor sitt budsjettanslag for rekneskapsrevisjon må difor bli lagt til grunn for kontrollutvalet sitt budsjettarbeid.

Forvaltningsrevisjon

Når det gjeld forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll står kontrollutvalet friare. Kommunelova seier ikkje noko nivå for kor mykje ressursar som skal gå med til desse revisjonsformene. Loven har krav om at det minimum skal bli lagd fireårsplaner for kva forvaltningsrevisjonar og eigarskapskontroller som skal bli gjennomført. Planane skal vere basert på risiko- og vesentlegheitsvurderingar som grunnlag for kor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Planane blir vedtatt av kommunestyret og gjeld for angitt periode. Loven seier ikkje kor mange kontroller som bør bli gjennomført i perioden eller pr. år. Dette blir avgjort ut frå vedtekne planer, tilgjengelege ressursar og kommunestyret sitt vedtak.

Budsjettet for kjøp av forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll i Tysvær kommune har det tidlegare i anbodet/avtalen vore lagt opp til opsjon for kjøp med ca 250 timer. Frå 2017 blei det gjort framlegg om å auka budsjettet med kr 100.000, for å kunne bestille meir enn ein rapport pr år. Kommunestyret slutta seg samrøystes til framlegget.

Rogaland Revisjon har satt av 280 timer til forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll. Erfaringsmessig har det blitt bestilt og lagt fram ca. ein rapport pr. år. Rapportene skal sikre innbyggerane gode tenester, finne forbedringspotensiale og/eller sikre etisk forsvarlig drift av kommunen.

Kontrollutvalet gjer prioriteringar ut frå vedtekne planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll når det blir bestilt rapporter frå revisor. Det er ikkje uvanlig at det kommer innspel underveis som gjer at utvalet gjer omprioriteringar i forhold til vedtekne planer.

Sekretariatet vil tilrå at dagens nivå blir opprettheldt, og gjer framlegg om at antall timer blir auka til 350 timer. Budsjettsum som blir då **kr 371 000** i 2022 til forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll.

Samla revisjonskostnader vil då komme på **kr 1 007 000** (kr 636 000 og kr 371 000) i 2022.

Kontrollutvalet sitt samla budsjettframlegg

For oversikt over budsjettforslaget for 2022, sjå eige vedlegg. Det blir her sett opp eit samla budsjett på **kr 1 330 000 eks mva** til kontroll i 2022. Kommunen betaler meirverdiavgift på kjøp av tenester frå revisor. Desse vert refundert, slik at denne posten skal gå i null.

Årets budsjett er på kr 550 000, slik at løyve til revisjon vil måtte auke kraftig. Sekretariatet har påpeika dette for leiinga av selskapet, men revisjonsdirektøren viser til at:

«Anslaget er basert på nivå fra våre eiere frem til nå, og at dette også er kommentert i sak om eierskap. Vårt fokus er å levere et helhetlig tilbud hvor vi sammen med eierne kontinuerlig forbedrer oss.»

Sekretariatet vil vise til sak om valg av revisjonsordning i fjor haust kor kostnadene til revisjon i sørfylket var tatt inn i saksframlegg. Til samanlikning kan det nemnast at Randaberg kommune har med sine 11.315 innbyggjarar (Tysvær hadde 11.286 pr 30.06.21) eit revisjonsbudsjett i 2021 på kr 921.600 og samla til kontrollarbeidet kr 1 338 000 kr. For 2022 vil Rogalandssekretariatet, og då truleg også/kontrollutvalet, legge fram innstilling på kr 1 018 000 kr til kjøp av revisjonstenester. Det vil då ligge inne 350 timer reservert til forvaltningsrevisjon. Det same gjeld for Gjesdal kommune med 12.064 innbyggere som vil måtte sette av kr 1 001 700 til revisjonskostnader i 2022. De har også lagt inn 350 timer til forvaltningsrevisjon.

Alle kommunane på Haugalandet vil få ein kraftig auke (dobling) av utgiftene til revisjon neste år. Det er vanskelig å vite kva ein anbuds konkurransen vil ha gjeve som resultat, men ei auke ville utvilsamt også komme, også ved val av privat revisjonsordning. Sidan sist anbudsrunde er det komme nye krav til revisjonen som følgje av ny kommunelov, bl.a. om attestasjon om kommunen si økonomiforvaltning, også kalla «forenkla etterlevelseskontroll». Tidligere avtaler blei prisjustert etter konsumprisindeksen, mens lønnsindeksen dei sist åra har låge langt øve, og dette vil truleg klårt også ha gjeve utslag i prisene ved ny anbudsrunde.

Kontrollutvalet er direkte underlagt kommunestyret. Som tidlegare omtalt pålegg forskrifta difor kommunen å sørge for at kontrollutvalet sitt framlegg til budsjetttramme skal følgje formannskapet si innstilling til kommunestyret, slik at dette framlegget er kjent for kommunestyret når totalbudsjettet skal handsamast. I år er vil det vere særskilt aktuelt.

Sekretariatet forutset at **dersom** det vert fremma framlegg om reduksjon i budsjettframlegget (evt. utvalet eller forvaltningsrevisjonskostnadene), skal det skje av formannskapet i tråd med forskrifta og ikkje av administrasjonen. Dersom kommunestyret vedtar endringar i kontrollutvalet sitt budsjettframlegg må dette meldast til kontrollutvalssekretariatet, då det vil få store følgjer for utvalet sitt arbeid.

Saka vert lagd fram for kontrollutvalet til diskusjon med tilråding til kommunestyret for kommande års ramme for kontrollarbeidet i kommunen.

Aksdal, 13.09.21

Toril Hallsjø (sign.)
Dagleg leiar/utvalssekretær

TYSVÆR kommune

Budsjett for kontrollarbeidet 2022

Art	Ansvar 12500/ Teneste 1001: Kontroll og tilsyn	Budsjett- framlegg 2022	Budsjett- framlegg 2021
10801	Fast godtgjersle kontrollutvalsleiar	kr 25 000	kr 25 000
10801	Møtegodtgjersle	kr 20 000	kr 20 000
10802	Tapt arbeidsforteneste	kr 3 000	kr 3 000
10990	Arbeidsgiveravgift	kr 7 000	kr 6 000
	Løn og sosiale utgifter	kr 55 000	kr 54 000
11151	Bevertning	kr 2 000	
11500	Kurs og opplæring	kr 30 000	kr 30 000
11651	Telefongodtgjersle leiar		
11601	Reiseutgifter	kr 7 000	kr 7 000
11950	Kontingentar/lisensar	kr 9 000	kr 9 000
	Kjøp av varer og tenester	kr 48 000	kr 46 000
13750	Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS	kr 220 000	kr 212 000
13750	Rogaland Revisjon IKS	kr 1 007 000	
13700	KPMG AS		kr 550 000
	Kjøp av sekretariat- og revisjonstenester	kr 1 227 000	kr 762 000
Kontrollutvalets totale budsjetttramme		kr 1 330 000	kr 862 000

Oversikt - Rogaland Revisjon IKS

Rekneskapsrevisjon, attestasjonar, mm.	kr 636 000	
Forvaltningsrevisjon/eigarskapskontrollar	kr 371 000	
Sum oversikt frå revisor	kr 1 007 000	

Timepris	kr 1 060	kr 960
Alle beløp er eks. Mva.		

Timeoversikt

Rekneskapsrevisjon	310	
Attestasjonar	240	
Kontrollutval	50	
Anna (rådgivning etc.)	0	
Sum rekneskapsrevisjon, attestasjonar, mv.	600	
Forvaltningsrevisjon (RR lagt inn 280 t)	350	350
Timer i alt	950	

Rogaland
Revisjon

Strandkaien 36
N-4005 Stavanger
Rogaland-revisjon.no
E: post@rogaland-revisjon.no
T: 40 00 52 00
Org.nr.: 887 052 832

Kontrollutvalgsekretariat
Tysvær kommune

Haugaland
Kontrollutvalgsekretariat IKS
Mottatt dato: 23.08.21
Journalført: 21/285/44a
Arkivkode: 216

Stavanger, 23.08.2021

Budsjettforslag 2022

Det vises til forespørsel om notat for budsjettforslag mottatt i epost 16.08.2021.

Vårt budsjettforslag er basert på de erfaringer vi har med vårt arbeid med våre eierkommuner frem til nå. Det er flere elementer om virker inn her, men innbyggertall er sentralt for våre foreløpige anslag. Det vises til saksfremstilling fra sekretariatet i forbindelse med valg om å gå inn som eier i Rogaland Revisjon IKS med oversikt over kostnader per kommune. Våre budsjettforslag oppfatter vi er i samsvar med kontrollutvalgsekretariatet oversikt.

Vi fakturerer ikke etter fast pris, men etter faktisk timeforbruk. Dette vil variere fra kommune til kommune og fra år til år. Vår visjon er å forbedre offentlig sektor og det innebærer at vi er tilgjengelig for kommunen, herunder kontrollutvalg og administrasjon, samtidig som vi søker å gjøre revisjonen effektivt, med en god arbeidsfordeling mellom kommuner og oss. Våre framtidige budsjettforslag vil baseres på den erfaring og kunnskap som vi sammen bygger.

Vi har ikke endret timepris de siste 3 år og vårt representantskap vedtok på sitt møte i april å endre timepris fra 960,- til 1060,- eller med ca. 10%.

Vi legger ved tertialrapportering lik den vi sender til alle kommuner (30/4, 31/7 og 31/12) hvor timeanslag er fordelt ut på hovedgrupper. Vi har satt opp tilsvarende tabell som sekretariatet viste i sin saksfremstilling, se eget vedlegg.

Det er kontrollutvalget som bestiller våre oppdrag og vi ønsker en god dialog i forhold til dette. Vi ser frem til et godt samarbeid fremover.

Vennlig hilsen

Rogaland Revisjon IKS

Rune Haukaas
Revisjonsdirektør

Vedlegg notat budsjett 2022

Nye eiere	Budsjett 2020	Folketall 01.01.20	Kostnad pr innbygger 2020	Budsjett 2022	Folketall 01.01.2021	Kostnad pr innbygger 2022
Karmøy	1 115 000	42 186	26	2 120 000	42 345	50
Haugesund	837 000	37 357	22	1 908 000	37 323	51
Tysvær	535 000	11 065	48	932 800	11 178	83
Vindafjord	440 000	8 714	50	858 600	8 705	99
Sauda	440 000	4 595	108	752 600	4 561	165
Sveio	421 000	5 766	73	858 600	5 798	148
Etne	404 000	4 062	99	572 400	4 053	141
Bokn	260 000	852	305	429 300	859	500
Utsira	215 000	198	1 086	319 060	192	1 662

Tidl eiere	Budsjett 2020	Folketall 01.01.20	Kostnad pr innbygger 2020	Budsjett 2022	Folketall 01.01.2021	Kostnad pr innbygger 2022
Stavanger	6 869 000	143 574	48	7 584 300	144 147	53
Sandnes	3 907 000	79 537	49	3 943 200	80 450	49
Sola	1 238 400	27 153	44	1 367 400	27 457	50
Randaberg	921 600	11 221	82	1 017 600	11 315	90
Eigersund	917 000	14 811	62	1 012 300	14 787	68
Hå	912 000	18 991	48	1 007 000	19 120	53
Strand	931 200	12 968	70	1 028 200	13 070	79
Gjesdal	907 200	12 002	76	1 001 700	12 064	83
Suldal	855 000	3 804	225	943 400	3 809	248
Hjelmeland	556 800	2 574	269	614 800	2 580	238
Sokndal	489 600	3 804	129	540 600	3 257	166
Bjerkreim	460 800	2 787	165	535 300	2 791	192
Lund	494 400	3 202	136	545 900	3 174	172
Kvitsøy	379 200	517	733	418 700	507	826

TYSVÆR KOMMUNE
 Perioderapportering 31.07.2021

Kunde	Måned												Tot. timer	Tot. sum eks mva	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
Regnskapsrevisjon							2							2,00	1 920
Bekreftelse/attestasjoner														0,00	0
Kontrollutvalg														0,00	0
Rådgivning														0,00	0
Forvaltningsrevisjon							2							2,00	1 920
Total sum	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	4,00	3 840

TYSVÆR	FR	RR	ATT	KU	RÅD	TOTALT	SUM
B 2021	140,0	155,0	120,0	25,0		440,0	422 400
R 2021	2,0	2,0	0,0	0,0	0,0	4,0	3 840
B 2022	280,0	310,0	240,0	50,0		880,0	932 800

Budsjett 2022:

Anslag basert på erfaring fra våre eiere før utvidelse. Vil justeres når vi har bedre kunnskap på den enkelte kommune. Timeprisen økes i samsvar med representantskapets budsjettvedtak med kr 100,- for 2022 slik at timepris blir kr 1 060,- + mva for kommuner og kr 1 115,- + mva for andre. Det vises forøvrig til notat om budsjett 2022.

Forbruk 2021:

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	21.09.21	20/21
Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 14.09.21

Sekretariatet sitt forslag til vedtak:

Referatsakene nr 18 – 24-21 blir tatt til orientering.

Vedlegg:

Vedlegg:

18. Statusrapport pr. august 2021
19. Løypemelding frå forvaltningsrevisor om prosjektet «Effektivisering»
20. KST -vedtak 15.06.21, sak 45/21 – Godkjenning av avtaler med Rogaland Revisjon IKS (IM)
21. Krisesenter Vest IKS – protokoll frå representantskapsmøte 11.06.21
22. Haugaland Brann og redning IKS – protokoll frå representantskapsmøte 24.08.21
23. Statsforvaltaren i Rogaland - Tilsynsrapport – grunnskuleopplæring for vaksne
24. FKT - medlemsinformasjon juni 2021

Saksorientering:

Vedlagt følger dei opplista tema (brev, meldingar, protokollar, rapportar og liknande) til kontrollutvalet til orientering.

Aksdal, 13.09.21

Toril Hallsjø
Dagleg leiar/utvalssekretær

Kontrollutvalet i Tysvær - Statusoversikt aug. 2021

Saker frå bestilling til behandling i kontrollutvalet

Tema	Bestilling	Tidsbruk	Status	Ferdig	Merknader
Orienteringer	21.09.21		Planlegg- ing		
Forvaltn.revisjons- prosjekt «Effektivisering»	18.05.21, sak 11/21	300 t	Under arbeid	hausten 2021	Rogaland Revisjon IKS

Saker under politisk handsaming eller til oppfølging i utvalet

Forvaltningsrevisjon eller eigarskapskontroll	Bestilt KU/KST	Kontroll- utval	Behandla i KST	Planlagt oppfølging	Merknader
«Effektivisering»	18.05.21, sak 11/21	09.11.21, sak	14.12.21		Rogaland Revisjon IKS
«Kvalitetssikring av plan- og byggesaks- handsaminga»	05.02.20	09.06.20, sak 15/20	29.09.20, sak 83/20	Hausten 2021	KPMG AS 12 månader

Tidlegare prosjekt/orienteringar

Tema	Bestilt	Behandla i KU	Behandla i KST	Fylgt opp i KU/KST	Merknader
«Turveg Himakåna»	12.05.20, sak 8/20	02.02.21, sak 4/21	16.02.21, sak 10/21		
Orientering økonomisjefen	04.02.20, sak 2/20	02.02.21, sak 2/21			Økonomisjef Meike Baumgart
Orientering komm.sjef helse og mestring	04.02.20, sak 2/20	18.05.21 Sak 9/21			Komm. sjef Annbjørg Lunde
Tilsynsrapportar - FM	05.02.20	13.05.20			Skulesjef
Orientering Kommunal- sjef oppvekst & kultur	05.02.20	09.06.20, sak 16/20			Komm.sjef oppvekst
Orientering barnevernsleiar	05.02.20	09.06.20, sak 17/20			Barneverns- leiar
Plan for forvaltnings- revisjon 2020-2024	02.12.19, sak 24/19	09.06, sak 13/20	29.09.20, sak 82/20		KPMG AS
Plan for eigarskontroll 2020-2024	02.12.19, sak 24/19	09.06, sak 14/20	29.09.20, sak 81/20		KPMG AS
«Kvalitet og ressurs- effektivitet innan pleie og omsorgstenestene»	06.11.18, sak 25/18	21.05.19, sak 6/19	18.06.19, sak 34/19	29.09.20, sak 84/20	

SV: Løypemelding vedr prosjektet "Effektivisering " - Tysvær kommune

Avsender Svein Kvalvåg <skvalvag@rogaland-revisjon.no>

Mottaker Toril Hallsjø <tha@kontrollutvalgene.no> , Felles Postmottak for Rogaland Revisjon <post.rogaland.revisjon@rogaland-revisjon.no>

Kopi til Silje Nygård <silje.nygaard@rogaland-revisjon.no>

Dato 13.09.21 kl.15.49

Godt driv i prosjektet 😊. Sonderingsfase ferdig, har laget et foreløpig rapportutkast, og jobber med hovedfasen nå. Vi skal ha intervjuer 22.09 og 23.09. Da kommer jeg fysisk til Tysvær.

Mvh.
Svein

KRISESENTER VEST

PROTOKOLL REPRESENTANTSKAPSMØTE KRISESENTER VEST IKS 11.06.21

Sted: via Teams

Tilstede: Bjørn Tollefsen (Etne), Ingeborg Skjølingstad(Bokn), Karin Dokken Austvik(Sulddal), Leif Kongestøl(Kvinnherad), Sigurd Eikje(Tysvær), Ole Bernt Thorbjørnsen(Haugesund), Tove Grimsby(Utsira), Vibeke Vikse Johnsen(Karmøy), Yngve Bergesen(Vindafjord), Kristine Trane(Tysnes), Unni Seim (Bømlo), Jostein Førre(Sveio), Tarjei Haga (Stord), Kjell Magnar Mellesdal (Styreleder), Britt Helen Aasbø (daglig leder)

Referent: Britt Helen Aasbø

Sak 1 GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Innkalling og saksliste er godkjent

Britt Helen Aasbø valgt til referent.

Underskrift av protokoll: Kristine Trane og Yngve Bergesen

Sak 2 ÅRSMELDING MED REVIDERT REGNSKAP 2020

Daglig leder orienterte om året 2020. Årsmelding og revidert regnskap er godkjent

Sak 3 BUDSJETT OG ØKONOMI 2022

Budsjett 2022 er godkjent

Sak 4 VALG AV STYREMEDLEMMER TIL STYRET

Valgkomite har innstilt følgende:

Morten Sørensen (nestleder) 2 år

Nina Iren Nesheim (styremedlem) 2 år

Vara velges for 1 år og følgende innstilles:

Grethe Anglevik (Suldal)

Lene Gjuvslund Skjelnes(Kvinnherad)

Torbjørn Reisetter (Ullensvang)

Styret utgjør i perioden 2021- 2022 følgende styremedlemmer:

Kjell Magnar Mellesdal (styreleder) 1 år (Bømlo)

Morten Sørensen (nestleder) 2 år (Karmøy)

Nina Iren Nesheim (styremedlem) 2 år (Ullensvang)

Inger Johanne Moe (styremedlem) 1 år (Stord)

Jennifer Martinsen (styremedlem) 1 år (Haugesund)

Sak 5 VALG AV REVISOR

Daglig leder har sendt ut 3 prisforespørsler og har fått svar fra 2 revisjonsfirma. Haugaland Revisjon gav det rimeligste tilbudet.

Sak 6 FASTSETTING AV HONORAR TIL STYRET

Representantskapet opprettholder honorar på kr 60 000

Sak 7 VALG AV VALGKOMITE

Jostein Førre, Anne Lise Naasen og Sigurd Eikje er valgt til deltakere i valgkomite.

Kristine Trane

Yngve Bergesen

Haugaland brann og redning iks

MØTEPROTOKOLL

Representantskapet for Haugaland brann og redning iks

Møtested:	Digital plattform (TEAMS)	
Møtedato:	24.08.2021	
Tid:	16 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰	
Saker:	21/011-21/013	
Til stede:	Gerd Helen Bø, leder Jarle Nilsen, medlem Osmund Våga, medlem Linn Therese Erve, medlem Marte Eide Klovning, medlem Sigmund Lier, medlem Ole Johan Vierdal, medlem	Suldal Karmøy Bokn Sveio Utsira Tysvær Vindafjord
Forfall:	Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim, medlem	Etne
Andre:	Elling Hetland, styreleder Torleif Østrem-Olsen, nestleder styre Tore Johan Enerstvedt, styremedlem Finn Ulvund, styremedlem Laila Steine, styremedlem Heidi Synnøve Nymann, fast vara i styre Karin Dokken Austvik, rådmann Suldal May Britt Jensen, rådmann Utsira Ingeborg Skjølingstad, rådmann Bokn Dag Botnen, daglig leder	
Diverse merknader:	-	
Underskrifter:		
Stad:	Haugesund	
Dato:	24.08.2021	

Gerd Helen Bø
leder

Sigmund Lier
medlem

Osmund Våga
medlem

Linn Therese Erve
medlem

Marte Eide Klovning
medlem

Jarle Nilsen
medlem

Ole Johan Vierdal
medlem

Møteprotokoll er sendt til:

- eierkommuner
- revisjonen/KPMG
- Haugaland kontrollutvalgssekretariat

SAKSOVERSIKT

Sak nr	Tittel	Saksbehandling
21/011	Godkjenning av innkalling og saksliste	Vedtak
21/012	Revidering av beredskapsanalyse	Vedtak
21/013	Eventuelt	Vedtak

SAKSNR. SAKSPROTOKOLL

21/011 Godkjenning av innkalling og saksliste

Brannsjefen sin tilråding

1. Representantskapet for Haugaland brann og redning iks godkjenner innkalling og saksliste som fremlagt.

Saksbehandling i representantskapet 24.08.2021

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i representantskapet

1. Representantskapet for Haugaland brann og redning iks godkjenner innkalling og saksliste som fremlagt.

21/012 Revidering av beredskapsanalyse

Brannsjefen sin tilråding

1. Representantskapet fastsetter følgende mandat for gjennomføring av beredskapsanalyse:
 - a. Analysen skal gi svar på organisering og dimensjonering av brannvesenet som sikrer at regelverk og mål for eierne innfris.
 - b. Analysen skal omfatte beredskapsnivå, organisering og geografisk struktur uavhengig av kommunegrenser.
 - c. Det fastsettes en prosjektorganisering som sikrer medvirkning fra eiere og ansatte.
 - d. Som produkt av beredskapsanalysen skal det foreslås et brandokument for selskapet.

Utfyllende tekst for mandatet finner en under saksopplysninger.

2. Styret ber daglig leder om å etablere en prosjektorganisasjon som får i ansvar å utarbeide beredskapsanalysen etter mandatet, ref. punkt 1. Prosjektorganisasjonen skal ha en referansegruppe som sikrer innflytelse og medvirkning.

Saksbehandling i styret 15.06.2021

Det er behov for å få mandatet for beredskapsanalysen behandlet i representantskapet før denne gjennomføres. Daglig leder tar kontakt med representantskapsleder for å planlegge et ekstraordinært møte så snart som råd. I møtet må det ytterligere avklares hva eierne legger i mandatet.

Til det ekstraordinære møtet legges det også frem en prosjektbeskrivelse og plan for gjennomføring.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i styret for Haugaland brann og redning iks

1. Representantskapet fastsetter følgende mandat for gjennomføring av beredskapsanalyse:
 - a. Analysen skal gi svar på organisering og dimensjonering av brannvesenet som sikrer at regelverk og mål for eierne innfris.
 - b. Analysen skal omfatte beredskapsnivå, organisering og geografisk struktur uavhengig av kommunegrenser.
 - c. Det fastsettes en prosjektorganisering som sikrer medvirkning fra eiere og ansatte.
 - d. Som produkt av beredskapsanalysen skal det foreslås et brandokument for selskapet.

Utfyllende tekst for mandatet finner en under saksopplysninger.

2. Styret ber daglig leder om å etablere en prosjektorganisasjon som får i ansvar å utarbeide beredskapsanalysen etter mandatet, ref. punkt 1. Prosjektorganisasjonen skal ha en referansegruppe som sikrer innflytelse og medvirkning.

Saksbehandling i representantskapet 24.08.2021

Brannsjefen foreslo endringer i ordlyd for mandat slik at dette samsvarer med terminologi som benyttes i lov og forskrift. Mandat er etter dette:

Eierkommunene ønsker et kosteffektivt og optimalt organisert HBR som kan levere den beredskapen som er nødvendig. HBR må dimensjoneres ut fra en beredskapsanalyse som sikrer at vi innfrir lov og forskrift og de mål som eierne har satt for HBR.

HBR må etablere en helhetlig beredskapsanalyse som tar for seg beredskapsnivå, organisering og geografisk struktur. Det er viktig at selskapet søker en optimal stasjonsstruktur uavhengig av kommunegrensene. Analysen skal være beslutningsgrunnlaget for fastsettelse av branndokument (brannordning) for Haugaland brann og redning iks.

Det skal opprettes en referansegruppe hvor eierkommunene er representert ved kommunedirektører/rådmenn. Det er viktig med tett dialog og medvirkning underveis slik at nødvendige valg og beslutninger i prosjektfasen optimaliseres og at det er kunnskap om -og eierskap til løsningene. Det er ønske om en 3. partsvurdering underveis i arbeidet. Budsjett og plan for arbeidet utarbeides.

Arbeidet må koordineres mot eiere, politisk og tillitsvalgte. Arbeidet med beredskapsanalyse skal ha følgende leveranser:

- Prosjektbeskrivelse og -plan for gjennomføring.
- Milepælsplan (inkl. hørings-/beslutningsplan).
- Gjennomgang av eksisterende ROS-analyse og rapport som inkluderer forebyggende tiltak.
- Synergieffekter med utfallsrom og tiltaksplaner.
- Beskrivelse av budsjettkonsekvenser for 2022 (kortsiktige tiltak som gir synergieffekt og/eller innsparing)
- Sluttrapport.
- Forslag til branndokument.

Det presiseres fra leder av representantskapet at det må benyttes lokal kunnskap i arbeidet med beredskapsanalysen og det bør være flere eierrepresentanter med i arbeidet videre.

Øvrige kommentarer er at det må være geografisk spredning med tanke på ressurspersoner, men hvor det samtidig forventes en effektiv gjennomføring. Det bør hentes inn erfaringer fra andre brannregioner og det blir vist til beredskapsplaner som er utarbeidet for hver enkelt kommune.

Analysen er en revisjon av eksisterende plan, men må tilpasses mandatet. Videre må analysen behandles i de rette fora før denne fastsettes.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt med de justeringer som ble gjort i mandatet.

Vedtak i representantskapet

1. Representantskapet fastsetter følgende mandat for gjennomføring av beredskapsanalyse:
 - a. Analysen skal gi svar på organisering og dimensjonering av brannvesenet som sikrer at regelverk og mål for eierne innfris.
 - b. Analysen skal omfatte beredskapsnivå, organisering og geografisk struktur uavhengig av kommunegrenser.
 - c. Det fastsettes en prosjektorganisering som sikrer medvirkning fra eiere og ansatte.
 - d. Som produkt av beredskapsanalysen skal det foreslås et branndokument for selskapet.

Utfyllende tekst for mandatet finner en under saksopplysninger.

Statsforvaltaren i Rogaland

ENDELEG TILSYNSRAPPORT

Grunnskuleopplæring for vaksne

Tysvær kommune – Tysvær opplæringscenter

2021

23.06.2021

Samandrag

Det overordna føremålet med det nasjonale tilsynet er å medverke til at alle vaksne med rett til grunnskuleopplæring får det. Tilsynet vurderer om Tysvær kommune rettleier og vurderer rettane til dei som søker om grunnskuleopplæring og om kommunen kartlegg opplæringsbehovet og fattar vedtak som er i tråd med opplæringsbehovet på rett måte. Vurdering av opplæringsbehovet vil også kunne innebere bruk av realkompetansevurdering.

Tysvær opplæringscenter har god rettleiing og informasjon til sine innbyggjarar. Kommunen gjev tilbod om grunnskuleopplæring til alle som har rett til det. I følgje kommunen får fleire deltakarar tilbod om grunnskule før vedtaka om rett til grunnskule blir fatta, noko som i alle høve sikrar at ein kjem raskt i gang med opplæringa sjølv om rett praksis er at alle deltakarar i opplæringa skal ha vedtak i botn. Einskildvedtak om rett til spesialundervisning og særskilt språkopplæring må innehalde meir informasjon om kva tilbod deltakaren har fått vedtak om, og kva kompetanse opplæringspersonale skal ha. Kommunen har no fått på plass rutinar som er eigna til å sikre ein rettmessig praksis i framtida.

Innhald

1	Innleiing	3
1.1	Kort om kommunen og Tysvær opplæringscenter	3
1.2	Om gjennomføringa av tilsynet med Tysvær kommune	3
1.3	Om tilsynsrapporten.....	4
2	Rettleie og handsame søknadar og setje i gang opplæringa	4
2.1	Rettleie og vurdere rettar.....	4
2.1.1	Rettslege krav	4
2.1.2	Våre funn, vurderingar og konklusjonar.....	5
2.2	Kartleggje opplæringsbehov.....	5
2.2.1	Rettslege krav	5
2.2.2	Våre funn, vurderingar og konklusjonar.....	6
2.3	Fatte vedtak som oppfyller opplæringsretten	7
2.3.1	Rettslege krav	7
2.3.2	Våre funn, vurderingar og konklusjonar.....	7
2.4	Vurdere og gjere vedtak om realkompetanse	8
2.4.1	Rettslege krav	8
2.4.2	Våre funn, vurderingar og konklusjonar.....	9
2.5	Oppfylle krava til einskildvedtak	10
2.5.1	Rettslege krav	10
2.5.2	Våre funn, vurderingar og konklusjonar.....	10
2.6	Setje i gang opplæringa.....	11
2.6.1	Rettslege krav	11
2.6.2	Våre funn, vurderingar og konklusjonar.....	11
3	Pålegg om retting	11
4	Frist for retting av brot på regleverket	12
5	Vedlegg: Liste over dokumentasjon.....	13

1 Innleiing

Statsforvaltaren fører tilsyn med offentlege skolar, jf. opplæringslova § 14-1 første ledd, jf. kommunelova kapittel 30.

I tilsyn kontrollerer Statsforvaltaren om skolane oppfyller opplæringslova med forskrifter.

Dersom Tysvær kommune ikkje følgjer regelverket, kan Statsforvaltaren påleggje retting etter at kommunen har fått ein frist for å rette.

Det er Tysvær kommune som har det overordna ansvaret for at krava i opplæringslova blir gjennomførte, jf. opplæringslova. Statsforvaltaren gjev derfor eventuelle pålegg i tilsynet til kommunen som har ansvaret for at Tysvær opplæringsssenter rettar opp brot på regelverket.

Våre tilsyn er offentlig myndigheitsutøving, noko som inneber at Statsforvaltaren skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglane i forvaltningslova og offentliglova. I tilsyn kontrollerer vi om skolane oppfyller opplæringslova med forskrifter.

1.1 Kort om kommunen og Tysvær opplæringsssenter

Tysvær kommune er sentralt plassert på Haugalandet og grensar mot kommunane Haugesund, Karmøy, Bokn, Sveio og Vindafjord. Kommunesenteret Aksdal ligg berre 13 kilometer sør-aust for Haugesund. Tysvær kommune er kjend for sin flotte og vekslande natur. Tysvær er ein vekstkommune med ein sær sng befolkning, og med eit godt og desentralisert utbygd skule- og barnehagetilbod.

Tysvær opplæringsssenter ligg på Frakkagjerd i nye lokale. Frå GSI-tala finn vi at om lag 70 vaksne får eit grunnskuletilbod ved senteret. Tysvær opplæringsssenter har tilbod om grunnskuleopplæring for vaksne etter § 4A-1, spesialundervisning etter § 4A-2 og opplæring i norsk og samfunnskunnskap for innvandrarar etter introduksjons- og integreringslova.

1.2 Om gjennomføringa av tilsynet med Tysvær kommune

Statsforvaltaren opna tilsyn med Tysvær kommune i brev frå 18. januar 2021. Tysvær kommune vart bedne om å levere dokumentasjon til Statsforvaltaren. Statsforvaltaren har fått dokumentasjonen for å gjennomføre tilsynet.

Temaet for tilsynet er grunnskuleopplæring for vaksne. Grunnskuleopplæring for vaksne er eit av fleire tilsynstema som blir gjennomført som nasjonale tilsyn etter sentralt utvikla instruks og metode. Vi har valt å kontrollere om Tysvær kommune:

- gjev rettleiing og vurderer rettane til vaksne som søker om grunnskuleopplæring
- kartlegg behovet for opplæring
- fattar einskildvedtak med eit rett innhald tilpassa den vaksne
- gjennomfører realkompetansevurdering på rett måte
- oppfyller krava til einskildvedtak
- sett i gong opplæringa innan rimeleg tid

Statsforvaltaren gjennomfører tilsynet ved å vurdere kommunen sine system og prosedyrar på seks underområde nemnt over.

Føremålet med tilsynet er å medverke til at Tysvær kommune får ein praksis knytt til grunnskuleopplæring for vaksne som er lovleg. Statsforvaltaren har ikkje sett på korleis Tysvær kommune oppfyller andre krav i regelverket. I denne rapporten presenterer Statsforvaltaren sine førebelse vurderingar og konklusjonar.

1.3 Om tilsynsrapporten

Statsforvaltarens vurderingar i denne rapporten baserer seg i hovudsak på opplysningar som kjem fram i

- dokumentasjonen kommunen har sendt inn (sjå oversikt i vedlegg)
- informasjonen frå Statsforvaltarens eigne system og offentlege register
- informasjonen på skulen sin nettstad
- intervju med ein lærar, ein rådgjevar, avdelingsleiar, rektor, skulesjef og kommunalsjef oppvekst og kultur
- Dokumentasjon som er sendt inn etter framlegg av den førebelse tilsynsrapport

Føreliggande rapport er endeleg. Statsforvaltaren fattar her einskildvedtak om regelbrot som Tysvær kommune får ei rimeleg tid til å rette. Kommunen har frist til **15. November 2021** med å sende inn ein erklæring om at regelbrota er retta og naudsynt dokumentasjon som synar dette, jf. kommunelova § 30-4.

Rapporten er eit einskildvedtak, jf. forvaltningslova § 2.

2 Rettleie og handsame søknadar og setje i gang opplæringa

2.1 Rettleie og vurdere rettar

2.1.1 Rettslege krav

Kommunen må sørge for å gi rettleiing om og vurdere om søkerar har rett til grunnskuleopplæring for vaksne, jf. opplæringslova §§ 4A-1 og 4A-2 og forvaltningslova § 11. Dette inneber mellom anna:

- Alle som vender seg til kommunen får nødvendig rettleiing om retten til grunnskuleopplæring og realkompetansevurdering.
- Kommunen skal før vedtak om grunnskuleopplæring kontrollere at
 - a. søkjaren er over opplæringspliktig alder
 - b. ikkje har rett til vidaregåande opplæring etter opplæringslova § 3-1
 - c. har lovleg opphald i Noreg
- Kommunen må før vedtak kontrollere om søkjaren treng grunnskuleopplæring ved å vektleggje
 - a) søkjarens opplevde behov
 - b. ei kartlegging av om tidlegare opplæring var likeverdig og er tilfredsstillande ut i frå dagens krav
 - c. sakkyndig vurdering av behov for spesialundervisning når den vaksne treng det.

2.1.2 Våre funn, vurderingar og konklusjonar

Tysvær kommune har ansvaret for å informere innbyggjarane sine om retten til grunnskuleopplæring. Informasjonen er å finne på Tysvær opplæringscenter si heimeside. Heimesida har kontaktinformasjon og god oversikt over kva Tysvær opplæringscenter tilbyr av tenester. Søknadsskjema for grunnskuleopplæring for vaksne og kven som har rett til grunnskuleopplæring for vaksne, er lett å finne på heimesidene. I følge søknadsskjema tilbyr Tysvær opplæringscenter grunnskule for vaksne både på dagtid og på kveldstid. Det er tilbod om opplæring i einskilde fag og i delar av fag. Tilbodet synes å være godt tilpassa søkjarens behov for eit opplæringstilbod som tek omsyn til livssituasjonen den vaksne er i.

I intervju med avdelingsleiar kom det fram at mange tek direkte kontakt med opplæringscenteret og ber om informasjon og rettleiing. Denne rettleiinga saman med gode nettsider gjer at Statsforvaltaren vurderer at Tysvær opplæringscenter fyller krava til informasjon til dei som har rett til grunnskuleopplæring for vaksne.

I eit tilfelle finn vi at kommunen har fatta vedtak om grunnskule med heimel i § 4A-1, men planlagt progresjon gjer at det ikkje er realistisk å få vitnemål for grunnskulen. I intervju kom det fram at søkjaren har fått tilbod om grunnskuleopplæring fordi han ynskjer det og han vurderer at han har behov for meir grunnskuleopplæring.

Kommunen skal leggje vekt på søkjarens ynskje og opplevde behov jf. § 4A-1. I Ot.prp.nr 44(1999-2000) finn vi i merknad til § 4A-1 ei vurdering av ordlyden «treng grunnskuleopplæring». Søkjarens si eiga vurdering av opplæringsbehovet kan likevel ikkje utan vidare vere avgjerande for om vedkommande har krav på opplæring. Deltaking frå den vaksne, progresjon og mål for opplæringa bør tilpassast tilbodet som vert gjeve. Dette inneber at kommunen i somme høve kan avslå ein søknad om grunnskule.

Oversendt dokumentasjon inneheld ingen vedtak om avslag på grunnskuleopplæring for vaksne. Statsforvaltaren finn at kommunen gjev tilbod til alle som vender seg til kommunen og blir vurdert til å ha rett til grunnskuleopplæring etter kapittel 4A.

Konklusjon: Statsforvaltaren vurderer at Tysvær kommune oppfyller lovkrava på dette området.

2.2 Kartleggje opplæringsbehov

2.2.1 Rettslege krav

Kommunen må sørge for å innhente informasjon for å tilpasse opplæringstilbodet til den vaksne sitt behov, jf. opplæringslova §§ 4A-1, 4A-2 og 4A-8, jf. 5-3. Dette inneber mellom anna:

- Alle søkjarar med rett til grunnskuleopplæring skal få kartlagt i kva fag eller ferdigheiter dei har behov for opplæring
- Alle søkjarar med rett til grunnskuleopplæring skal få kartlagt behov for
 1. særskild språkopplæring
 - b. spesialundervisning
- Ved behov for spesialundervisning skal PPT utarbeide sakkunnig vurdering av kva opplæringstilbod den vaksne bør få
- Alle søkjarar med rett til grunnskuleopplæring må få nødvendig rettleiing om kva for eit tilbod som er tilpassa søkjaren sin situasjon

2.2.2 Våre funn, vurderingar og konklusjonar

Dokumentasjonen frå Tysvær kommune inneheld ingen døme på kartleggingsmateriell. I intervju kom det fram kven som kartlegg og korleis kartlegginga vert gjennomført. Tysvær opplæringsssenter gjennomfører kartlegging i introduksjonsprogrammet for deltakarar som ynskjer grunnskuleopplæring for vaksne. Oversendt dokumentasjon for vaksne med rett til grunnskuleopplæring, som har hatt introduksjonsprogram, viser at dei først har fått eit tilbod i norsk og samfunnsfag før dei får tilbod om grunnskuleopplæring for vaksne. Det kom og fram i intervju at Tysvær kommune vil sjå til at deltakarar i introduksjonsprogrammet først har eit tilfredsstillande nivå i norsk før dei vert vurderte til å fylgje grunnskuletilbod for vaksne. Statsforvaltaren vil ikkje vurdere om denne kartlegginga er gjort på rett måte, men vil kommentere formålet med ny integreringslov. Målet er at fleire skal få meir kvalifiserande kompetanse i introduksjonsprogrammet. I eit introduksjonsprogram med maksimal varigheit på to til tre år med eventuell utviding med eitt år, vil det bli vanskeleg å få plass til grunnskule eller vidaregåande opplæring viss ein ikkje vurderer å starte med grunnskuleopplæring tidleg i introduksjonsprogrammet.

I intervju kom det fram at Tysvær opplæringsssenter kartlegg deltakaren sin kompetanse kontinuerleg og vurderer om personen skal bytte gruppe, slik at grunnskulen kan gjennomførast på kortare tid enn først planlagt. I ein skilde tilfelle får deltakaren prøve seg i fag på i eksamensførebuande nivå, men kan bli vurdert til å gå ned til det nivået han hadde. Modellen med at deltakarar kan bytte nivå undervegs gjev kanskje nokre utfordringar for personalet, men det gjev deltakaren moglegheit til å få opplæring tilpassa sitt faglege nivå.

I oversendt dokumentasjon finn Statsforvaltaren ingen vedtak om tospråkleg fagopplæring. I intervju vart det opplyst om eit forsøk som Tysvær opplæringsssenter var med i - Fleksibel opplæring. Dette var eit prosjekt i regi av NAFO der deltakaren fekk fagtimar over nett på sitt eige språk. Tysvær opplæringsssenter kom til at deltakaren nytta dette tilbodet i liten grad. Det kravde stor grad av tilrettelegging av timeplan og tilbodet hadde også ein kostnad knytt til seg. I følgje rektor vart tilbodet tatt bort på grunn av liten interesse og bruk, og ikkje av økonomiske grunnar.

Statsforvaltaren har fått opplyst at ingen deltakarar får tospråkleg fagopplæring dette skuleåret. Dei som har fått rett til særskilt språkopplæring er ikkje vurderte til å ha rett til tospråkleg fagopplæring. Rett til tospråkleg fagopplæring kan fylgje vedtaket om særskilt språkopplæring, jf. Udir -3-2012 der den vaksne sin rett til særskilt tilrettelegging kan være: *Særskilt språkopplæring, herunder morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring.*

Tysvær opplæringsssenter treng ikkje fatte eige vedtak om tospråkleg fagopplæring, men tilbodet må være tilgjengeleg for dei som ikkje har gode nok norskkunnskapar til å følgje fagopplæring på norsk. Vedtaket om særskilt språkopplæring må innehalde ei vurdering om behov for tospråkleg fagopplæring.

Konklusjon: Statsforvaltaren vurderer at Tysvær kommune oppfyller lovkrava på dette området.

2.3 Fatte vedtak som oppfyller opplæringsretten

2.3.1 Rettslege krav

Vedtak om rett og innhald. Kommunen må sørge for å fatte einskildvedtak som oppfyller søkaren sin rett til opplæring tilpassa sitt behov. Dette inneber mellom anna:

- Kommunen må fatte vedtak om grunnskuleopplæring utan ugrunna opphald etter at søknad er motteken.
- Kommunen må fatte eit skriftleg einskildvedtak som konkluderer med at søkaren ikkje har rett, for alle som ikkje oppfyller vilkåra.
- For alle søkarar som blir vurderte til å ha rett, skal kommune fatte eit einskildvedtak som inneheld informasjon om:
 - a. konklusjon om at søkaren har rett
 - b. om den vaksne skal ha særskild språkopplæring
 - c. kva innhaldet i opplæringa skal vere (fag, delar av fag, grunnleggjande dugleik mv.
 - d. Kva organisering opplæringa skal ha (tidpunkt på dagen, vekedagar, skule/fjernopplæring mv.)
 - e. Kva omfang opplæringa skal ha (timar i veka eller anna informasjon)
 - f. Kva kompetanse opplæringspersonale skal ha viss den vaksne har vedtak om spesialundervisning
- For alle søkarar som blir vurderte til å ha rett, skal kommune fatte eit einskildvedtak om spesialundervisning som inneheld informasjon om:
 - a. konklusjon om at søkaren har rett
 - b. kva innhaldet i opplæringa skal vere (fag, delar av fag, grunnleggjande dugleik mv.
 - c. Kva organisering opplæringa skal ha (tidpunkt på dagen, vekedagar, skule/fjernopplæring mv.)
 - d. Kva omfang opplæringa skal ha (timar i veka eller anna informasjon)
 - e. Kva kompetanse opplæringspersonale skal ha
- Kommunen må grunngi vedtak som vik frå den sakkunnige vurderinga, og vise kvifor opplæringa den vaksne får likevel vil gi eit forsvarleg utbyte av opplæringa
- Kommunen må i vedtaket utforme eit opplæringstilbod som gir den vaksne eit forsvarleg utbyte av opplæringa.

Heimel: Opplæringslova §§ 4A-1, 4A-2, 4A-12 og 5-3, jf. § 4A-8 og 5-1 og forvaltningslova §§ 2, 11a, 23 og 24.

2.3.2 Våre funn, vurderingar og konklusjonar

Statsforvaltaren har fått fire vedtak om rett til grunnskuleopplæring frå kommunen. Opplæringa som blir gitt skal tilpassast deltakaren, og han eller ho har gjennom denne tilpassinga også rett til særskild språkopplæring. Særskild språkopplæring kan inkludere tospråkleg fagopplæring og morsmålsopplæring i tillegg til særskilt norskopplæring, viss dette er naudsynt for å styrke innlæringa av norsk. Det konkrete tilbodet om særskild språkopplæring skal inngå som ein del av vedtaket om grunnskuleopplæring¹ Udir-3-2012, særleg pkt. 4.6.1.

Vi har ikkje døme på vedtak om avslag på grunnskuleopplæring i dei tilfella Tysvær vurderer at ein søkjar ikkje har rett. Vårt inntrykk er at kommunen strekker seg langt for å tilby opplæring. I dei tilfella kor personar har godkjent høgre utdanning frå heimlandet, har dei som eit

utgangspunkt ikkje rett til korkje grunnskule- eller vidaregåande opplæring for vaksne etter kapittel 4A i opplæringslova.

Fleire av vedtaka viser at deltakarane får særskild norskopplæring. Dokumentasjon og intervju syner at ingen får tospråkleg fagopplæring på Tysvær opplæringsssenter. Vi ser ikkje konkrete vurderingar av eller grunngevingar for kvifor tilbodet om språkopplæring blir utforma slik det gjer, eller kvifor dei ikkje får tilbod om tospråkleg fagopplæring. Nokre av deltakarane har ein særleg låg norskkompetanse og ville truleg ha stor nytte av slik opplæring. Sagt på ein annan måte; vi er usikre på om dei får utbytte av opplæringa i fag utan slik tospråkleg støtte.

Vi har i dokumentasjonen frå kommunen fått eitt døme på vedtak om spesialundervisning. Vi har og fått tilsend ein mal for slike vedtak som omtalar krav til å opplyse om kompetanse til den som skal gjennomføre spesialundervisninga. Ei slik omtale er ikkje inkludert i det reelle vedtaket, og vi oppmodar kommunen til å sjå til at dette punktet nyttast i framtida. Vi ser at vedtak om grunnskuleopplæring for aktuell deltakar berre er gjeldande ut 2020, mens vedtak om spesialundervisning gjeld for heile skuleåret 2020-2021.

Det går fram både av sakkunnig vurdering og vedtak om spesialundervisning at deltakaren ikkje kan få tilfredsstillande utbytte av opplæringa. Han har likevel berre vedtak om ein time spesialundervisning i veka, i form av lesetrening. Vi har fått vite i intervju at han no har takka nei til å ta i mot spesialundervisninga. Etter vår vurdering får denne deltakaren i realiteten ei opplæring for å oppretthalde grunnleggande dugleikar, jf. § 4A-2 (2), og at deltakar og opplæringsssenteret ikkje tar sikte på at han fullfører grunnskuleopplæringa med vitnemål. Det går ikkje fram av grunngevinga i vedtaket kvifor han berre har opplæring i to fag og i eit avgrensa timetal. Sett bort frå den eine veketimen som er grundig omtala i vedtak om spesialundervisning, går det i liten grad fram kva han får av opplæring elles i norsk og engelsk, korleis opplæringa er organisert, kor lenge denne er tenkt å vare eller korleis han skal oppnå måla han har for opplæringa. Vedtak om spesialundervisning er i dette høve i tråd med sakkunnig tilråding. Vi kan likevel ikkje sjå at PPT eller kommunen grunngir kvifor sakkunnig tilråding eller tilbodet han får om spesialundervisning sett saman med resten av opplæringa i norskfaget vil gi deltakaren ei forsvarleg opplæring. Vi ser heller ikkje korleis vedtaket som kommunen har fatta etter § 4A-1 skal gi han forsvarleg opplæring eller bidra til at han når måla for opplæringa. For Statsforvaltaren ser det ut til at kommunen og PPT sine forsøk på å utarbeide eit forsvarleg tilbod ikkje er eit tilbod deltakaren ønsker å ta i mot, samstundes som vi ikkje kan sjå at han kan nå måla han har satt for grunnskuleopplæringa. Måla hans er, slik dei står i vedtak av 21.08.2020 om innvilga grunnskuleopplæring; å delta i arbeidslivet, følgje opp eigne born i deira grunnskuleopplæring og ta andre kvalifiserande kurs. Statsforvaltaren kan ikkje sjå at desse måla er realistiske å nå for deltakaren på kort eller lang sikt utan ein tydelegare plan, og med eit heilskapleg opplæringsinnhald som sikter mot eit vitnemål.

Konklusjon: Statsforvaltaren vurderer at Tysvær kommune ikkje oppfyller lovkrava på dette området. Kommunen må sørge for å fatte einskildvedtak som oppfyller søkaren sin rett til opplæring tilpassa sitt behov.

2.4 Vurdere og gjere vedtak om realkompetanse

2.4.1 Rettslege krav

Kommunen må sørge for å tilby, gjennomføre, dokumentere og fatte vedtak ved realkompetansevurdering, jf. opplæringslova §§ 4A-1, forskrift til opplæringslova §§ 4-6 og 4-11, jf. forvaltningslova §§ 2, 11a, 17 og 23. Dette inneber mellom anna:

- Kommunen skal gjennomføre realkompetansevurdering for søkerar som har rett til grunnskuleopplæring og som ynskjer ei realkompetansevurdering
- Kommunen skal gjennomføre realkompetansevurdering utan ugrunna opphald
- Kommunen skal gjennomføre realkompetansevurdering ved å:
 - a. kartleggje den vaksne sin formelle, uformelle og ikkje-formelle kompetanse
 - b. vurdere den vaksne sin kompetanse etter kompetansemåla for fag i LK06
 - c. vurdere om kompetansen er likeverdig med kompetansen frå grunnskuleopplæringa
 - d. konkludere om den vaksne sin kompetanse er godkjent eller ikkje godkjent i heile eller delar av fag
- Kommunen må fatte einskildvedtak for alle som har fått kompetansen sin vurdert
- Det må gå fram av einskildvedtaket om kompetansen til den vaksne er godkjent til å svare til heile eller delar av fag

Den vaksne som har fått godkjent realkompetanse skal få eit kompetansebevis

2.4.2 Våre funn, vurderingar og konklusjonar

I intervju kom det fram at Tysvær opplæringsssenter har lite omfang av realkompetansevurdering. Opplæringsssenteret opplyser at dei har lite kompetanse på området og saknar verktøy som andre vaksenopplæringsssenter har fått tilgang til gjennom FVO-ordninga. At ei realkompetansevurdering er langt grundigare og meir omfattande enn kartleggingstestar, ser ein mellom anna når Utdanningsdirektoratet i dei nasjonale retningslinene gjev som anbefaling at *det i mange tilfeller er nødvendig med meir enn èn fagperson som gjennomfører vurderingen, for å sikre påliteligheten og gjennomføringen av realkompetansevurderingen på et forsvarlig grunnlag.*

I oversendt dokumentasjon finn vi ei realkompetansevurdering i faget engelsk. Tysvær opplæringsssenter har vurdert kompetansen etter 10.trinn, engelsk LK-06. Både munnlege og skriftlege kompetansemål er tatt inn i realkompetansevurderinga, og deltakaren har fått kompetansebevis frå realkompetansevurderinga.

Realkompetansevurdering er tenkt brukt ved inngangen til opplæringa for å kartleggje elevens kompetanse i faget. Formål med realkompetansevurdering er todelt. Ein skal vurdere om eleven har full kompetanse i faget og dermed gjere ei vurdering om eleven har bestått faget jf. forskrift til opplæringslova § 4-11, der ein kan nytte realkompetanse som sluttvurdering. Alternativt kan ein nytte realkompetansevurdering der ein skal vurdere om eleven kan få avkorta opplæringstida sidan eleven har kompetanse i delar av fag jf. forskrift til opplæringslova § 4-6. Realkompetansevurdering er ikkje tenkt brukt som ein dokumentasjonsordning på kompetanse eleven har fått gjennom eit opplæringstilbod, jf. nasjonale retningsliner for realkompetansevurdering (udir.no).

Eleven har i dette tilfelle blitt kartlagt og fått vedtak om rett til grunnskuleopplæring på 8. -9. trinn engelsk. Kommunen har så etter nokre månadar med opplæring gjennomført realkompetanse etter 10. trinn. Bruk av realkompetanse i dette tilfelle kan sjå ut som ei dokumentasjonsordning på oppnådd kompetanse etter at opplæring er gjeven.

Statsforvaltaren vurdere at Tysvær kommune har god forståing i lovkrav om korleis realkompetansevurdering skal gjennomførast. Tysvær kommune har derimot ikkje gjennomført realkompetansevurdering i forkant av opplæringstilbodet for så å godkjenne heile eller delar av fag. I følge nasjonale retningsliner for realkompetansevurdering har elever som har rett til grunnskuleopplæring også rett til å bli realkompetansevurdert Dette kjem av opplæringslova § 4A-8 der den vaksne har rett til rettleiing.

I intervju kom det fram at kommunen hadde gjort berre dette eine oversendte vedtaket på realkompetansevurdering i nyare tid. Kommunen gjennomfører god kartlegging jf. 2.2.2. Kartlegging vil være ei vurdering på kva opplæringstilbod som vil være tenleg, mens realkompetansevurdering vil være dokumentasjon på kompetanse som kan danne grunnlag for inntak i vidaregåande opplæring.

Sidan realkompetansevurdering er nytta i så liten grad bør Tysvær kommune vurdere om retten til realkompetanse er godt nok opplyst for elevar i vaksenopplæringa.

Konklusjon: Statsforvaltaren vurderer at Tysvær kommune ikkje oppfyller alle lovkrav på dette området. Kommunen skal gjennomføre realkompetansevurdering for søkjarar som har rett til grunnskuleopplæring og som ynskjer ei realkompetansevurdering

2.5 Oppfylle krava til einskildvedtak

2.5.1 Rettslege krav

Kommunen må sørge for at sakshandsaminga fyller generelle krav i forvaltningslova til innhald i einskildvedtaka. Dette inneber mellom anna:

- Kommunen må sikre at einskildvedtak som gjeld grunnskuleopplæring og spesialundervisning viser til rett heimelsgrunnlag og kva for lovføresegner avgjerla bygger på
- Det må gå klart fram kva faktiske høve som er lagd vekt på
- Kommunen må sikre at den i vedtak som ikkje innfrir ein søknad fullt ut, opplyser om høve til å klage, frist, klageorgan og kor klagen skal sendast
- Kommunen må og opplyse om rett til å sjå dokument i saka

Heimel: Forvaltningslova §§ 24, 25 og 27, jf. §§ 18 og 19.

2.5.2 Våre funn, vurderingar og konklusjonar

I vedtak om spesialundervisning fatta 17.11.2020 går det ikkje klart fram under overskrifta Vilkår for rett til spesialundervisning, om den aktuelle deltakaren får tilbodet etter § 4A-2 fyste eller andre ledd. Dette går fram som eit vurderingstema i malen og er noko kommunen faktisk må ta stilling til. I eit høve av vedtak om grunnskuleopplæring viser Tysvær opplæringscenter til at deltakaren har fritak for vurdering i særskilt norsk fordi han følger læreplan i grunnleggjande norsk for språklege minoritetar. Det skal ikkje nyttast vurdering med karakter etter denne læreplanen, og difor er det heller ikkje naudsynt med fritak. Denne deltakaren får vidare opplæring på 7.trinns-nivå kor det i alle høve ikkje nyttast talkarakter.

Kva som er lagt vekt på når vedtak blir fatta, er i nokre høve svært kort omtalt. Mellom anna for dømet med deltakaren med spesialundervisning. Omtale av resultat frå kartlegginga av norskknivå for deltakarane, og som kan grunnje val av læreplan, går heller ikkje tydeleg fram. Læreplan i grunnleggjande norsk er ein overgangsplan, og målet må vere ein overgang til ordinær norskplan så snart det er mogleg for deltakaren.

Konklusjon Etter Statsforvaltaren si vurdering fyller Tysvær kommune sine vedtak i det vidare alle dei formelle krava slik dei går fram av forvaltningslova, med unntak av at:

- Kommunen må vise til rett heimel som grunnlag for vedtaket

2.6 Setje i gang opplæringa

2.6.1 Rettslege krav

Kommunen må sørge for å setje i gang opplæringa innan rimeleg tid for alle som oppfyller vilkåra til rett til grunnskuleopplæring

Heimel: Opplæringslova §§ 4A-1 og 4A-2.

2.6.2 Våre funn, vurderingar og konklusjonar

Statsforvaltaren vurderer at opplæringa blir sett i gang straks, og i følge kommunen i somme høve før vedtak om grunnskuleopplæring er fatta. Lovkrava blir oppfylt på dette området.

3 Pålegg om retting

Statsforvaltaren har funne at Tysvær kommune ikkje etterlever regelverket på alle område. Statsforvaltaren varslar følgjande pålegg som er aktuelle å vedta etter utløpet av rettefristen i den endelege tilsynsrapporten, jf. opplæringslova § 14-1 første ledd, jf. kommunelova § 30-4:

Rettleiing og handsaming av søknadar

Fatte vedtak som oppfyller rett til opplæring

- 1. Tysvær kommune må sørgje for å fatte einskildvedtak som oppfyller søkjaren sin rett til opplæring som er tilpassa sitt behov, jf. opplæringslova §§ 4A-1, 4A-2, 5-3, jf. forvaltningslova §§ 2, 23 og 24. Tysvær kommune må i samband med dette sjå til at Tysvær opplæringsssenter:**

- a.** fattar einskildvedtak om rett til spesialundervisning som tek stilling til kva slags kompetanse undervisningspersonlet må ha ved spesialundervisning.
- b.** fattar einskildvedtak som inneheld rett til særskild språkopplæring for dei som har behov for det, inkludert tospråkleg fagopplæring og eventuelt morsmålsopplæring.
- c.** fattar einskildvedtak som inneheld eit opplæringstilbod som er tilpassa den vaksne sitt behov slik at den vaksne kan få eit tilfredsstillande utbytte av opplæringa sett opp mot deltakaren sine mål og hensikta med grunnopplæringa.

Tilby realkompetansevurdering til deltakarar med rett til grunnskuleopplæring

- 2. Kommunen skal gjennomføre realkompetansevurdering for søkjarar som har rett til grunnskuleopplæring og som ynskjer ei realkompetansevurdering. Tysvær kommune må i samband med dette sjå til at Tysvær opplæringsssenter:**

a) gjennomfører realkompetansevurdering for deltakarar med rett til grunnskuleopplæring, og som ynskjer ei realkompetansevurdering.

Oppfylle krav til einskildvedtak

3. **Tysvær kommune må sørge for at saksbehandlinga ved einskildvedtak som gjeld grunnskuleopplæring, oppfyller forvaltningslova sine krav til einskildvedtak, jf. forvaltningslova §§ 24, 25 og 27. Tysvær kommune må i samband med dette sjå til at Tysvær opplæringscenter:**

a. viser til rett heimel som grunnlag for vedtaket.

4 Frist for retting av brot på regelverket

Statsforvaltaren har i kapitla 2.3 og 2.4 konstatert brot på regelverket. Statsforvaltaren pålegg Tysvær kommune om snarast mogleg, og seinast innan **15.november**, å rette brota, jf. kommunelova § 30-4.

Skuleeigar må innan denne datoen sende Statsforvaltaren ei erklæring om at brota på regelverket er retta, med vedlagt relevant og naudsynt dokumentasjon som syner rettinga.

Una Bjørnseth Haugen
tilsynsleiar

Jarle Sæbø
rådgivar

5 Vedlegg: Liste over dokumentasjon

- Delegeringsreglement Tysvær kommune
- Grunnskulevedtak G-1
- Grunnskulevedtak G-2
- Kompetansebevis for grunnskulen – engelsk
- Vurdering av realkompetanse for grunnskuleopplæringa
- Vedtak om innvilga grunnskuleopplæring for vaksne
- Einskildvedtak om rett til grunnskuleopplæring i eit fag
- Sakkunnig vurdering om rett til spesialundervisning etter § 4A-2 første ledd, PPT
- Vedtak om spesialundervisning på grunnskulen sikk område § 4A-2
- Ny vedtaksmal for spesialundervisning
- Svar i Reflex frå dei sju vi intervjuar, saman med vedlagt dokumentasjon
- Diverse informasjon om vaksenopplæring, kartlegging, realkompetanse med meir på kommunen si nettside

Det vart gjennomført intervju ved Tysvær opplæringscenter 28. april 2021.

Det var intervju med:

- Kommunalsjef oppvekst og kultur
- Skulesjef
- Rektor
- Leiar av PPT
- Avdelingsleiar
- Rådgjevar
- Lærar

Medlemsinformasjon juni 2021

Til FKTs medlemmer – kontrollutvalg og kontrollutvalgssekretariat

Sommerferien nærmer seg for de fleste. For FKTs sekretariat er det tid for å oppsummere det halvåret som vi har lagt bak oss og legge planer for høsten. Vi håper å treffe mange av dere kommende høst.

Kurs og konferanser

Kontrollutvalgslederskolen 2021, 18.-19. oktober (fysisk og digital)

Vi fikk gode tilbakemeldinger på Kontrollutvalgslederskolen i fjor og ønsker å fortsette med dette tilbudet. Vi satser på fysisk samling som strømmes til de av dere som vil delta digitalt.

I år har vi gitt alle kontrollutvalgsledere anledning til å komme med forslag til tema. Tusen takk for alle gode innspill! Programmet er klart, og vi har åpnet for påmelding fra hjemmesiden (klikk på lenken over).

For å få gjennomført det faglige opplegget på en best mulig pedagogisk måte, har vi satt et tak på antall deltakere ca. 50 personer for det fysiske arrangementet. Kontrollutvalgsmedlemmer kan melde seg på, men lederne vil bli prioritert. Vi holder av noen plasser til sekretariat.

Frist for påmelding til fysisk samling: 24. september. Frist for påmelding til digitalt arrangement: løpende fram til 17. oktober

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning

På fagkonferansen i år fikk vi tilbakemeldinger om at det var behov for kurs i hvordan kontrollutvalget kan skrive uttalelse til årsregnskap og årsberetning basert på FKTs veileder.

Vi er i gang med å planlegge et digitalt kurs til høsten og vil komme med mer informasjon om det etter sommeren.

Konferanser og kurs våren 2022

For de av dere som er tidlig ute med å legge møteplaner, kan det være verdt å merke seg datoen for konferansene våren 2022:

- Sekretariatskonferansen 2022, Scandic Lillestrøm, 16.-17. mars
- Fagkonferanse og årsmøte 2022, Lily Contry Club 8.-9. juni 2022

Sekretariat:

FKT
Postboks 41 Sentrum
0101 Oslo
fkt@fkt.no

Telefon
414 71 166

www.fkt.no
Twitter: [@FKT_no](https://twitter.com/FKT_no)
Bank: 0539 43 90447
Org. nr. 989 545 159

Ny veileder til høring

Sekretariatene har visse plikter etter personvernregelverket når personopplysninger samles inn og brukes. FKT har derfor utarbeidet et forslag til mal for personvern rutine for kontrollutvalgssekretariat som kan være til hjelp slik at sekretariatene kan få bedre oversikt over behandling av personopplysninger. Formålet er å sikre at personopplysninger behandles på en forsvarlig måte.

Alle kontrollutvalgssekretærer har fått invitasjon til et digitalt høringsmøte 13. september. Frist for å sende skriftlig hørings svar er 1. oktober.

Ny rapport om valg av varamedlemmer til kontrollutvalget

Rapporten er en videreføring av en undersøkelse som ble gjennomført våren 2020 (delrapport 1).

Delrapport 1 – Valg av kommunale og fylkeskommunale kontrollutvalg, omhandler kommunenes og fylkeskommunenes etterlevelse av kommunelovens § 23-1 ved valg av kontrollutvalg for perioden 2019-2023.

Delrapport 2 – Valg av varamedlemmer til kommunale og fylkeskommunale kontrollutvalg, ble presentert på FKTs digitale fagkonferanse 2. juni. Hovedmålet med undersøkelsen var å se på kommunenes og fylkeskommunenes etterlevelse av kommunelovens §§ 7-5 til 7-7 ved valg av varamedlemmer til kontrollutvalg for perioden 2019-2023. Undersøkelsen er gjennomført i tidsrommet 12.mars – 18.mai 2021 av Kjell Tore Wirum, 1.vara til styret i FKT.

Høringer

FKT har gitt høringssvar til NOU 2020: 13 Private aktører i velferdsstaten. Vi mener at utvalget har gjort et viktig arbeid for å gi en samlet oversikt over det rettslige rammeverket for private aktører i velferdsstaten. Utvalgets anbefalinger kan bidra til at offentlige midler i størst mulig grad går til produksjon av faktisk velferd.

Nytt fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Vi har mottatt var fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet på spørsmål om personvernombud for kontrollutvalgssekretariat. FKT tilbyr personvernombudstjeneste til kontrollutvalgssekretariatene. Ta kontakt med sekretariatet hvis du er interessert i tilbudet eller lurer på noe i den forbindelse. Du kan også lese mer på medlemssidene.

Vi har også mottatt svar på spørsmål om varsling til kontrollutvalget om møter i selskap

Styret og årsmøtet

Styret hadde møte 31. mai. Du finner protokollen vedlagt og på medlemssiden (krever pålogging). På årsmøtet 1. juni ble det valgt nytt styre. Det var få utskiftninger i år.

Oversikt over styresammensettingen 2021-2022. Styret har sitt neste styremøte 16. august i Arendal.

Protokoll fra årsmøtet 1. juni

Nye medlemmer

Vi ønsker kontrollutvalgene i Flatanger og Levanger kommuner velkommen som nye medlemmer i FKT. Nå har vi 205 medlemmer (184 kontrollutvalg og 21 sekretariat).

Bruk hjemmesiden vår! www.fkt.no Følg oss også på [twitter](#) og [facebook](#)

De av dere som ønsker tilgang til medlemssidene kan sende en e-post til fkt@fkt.no for å få tildelt passord. Dette gjelder alle utvalgsmedlemmer.

Send oss gjerne en e-post hvis du har noen gode tips eller hvis det er noe du lurer på.

FKT ønsker alle medlemmer en god sommer!

Vennlig hilsen

Anne-Karin Femanger Pettersen,
Generalsekretær